Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 25 (904) ГОД XVIII БЕЛАСТОК 24 ЧЭРВЕНЯ 1973 г. ЦАНА 60 гр.

Над Нарвай. *Фота Я. Цялушэцкага.*

ПЯСНЯРКІ З ТАПЧЫКАЛ

Тапчыкалаўскімі жанчынамі захапляліся прысутныя на павятовым конкурсе „Беларуская песня — 73" у Бельску. На фінальным аглядзе ў Беластоку яны яшчэ лепш заспявалі. І многа апладысментаў атрымалі ад гарадской публікі. Добрае ўражанне зрабіў іх аднолькавы ўбор, белыя блузкі, накінутыя на плечы хусткі і цёмныя спадніцы. Не выглядала, што маюць яны шмат цяжкай працы кожны дзень, і многа розных абавязкаў. Як яны жывуць і працуюць, у вялізным скарачэнні раскажам вам, чытачы, у гэтай публікацыі.

Ніна Жменька са сваім мужам Грышам гаспадарыць на 7 га зямлі. Маюць дзве дойныя каровы, 4 штукі маладняку, здаюць па 10 літраў малака ў дзень. У іх дзве дочкі. Валі 16 год. Вучыцца яна ў беларускім ліцэі ў Бельску. Маня ходзіць у 6 клас у Пашкоўшчыне. У мінулым годзе Жменькі купілі трактар і цяпер муж едзе на поле трактарам, а жонка фурманкаю.

Маня Крук — самая галоўная спявачка. Так аб ёй сказалі Ніна Жменька і Ніна Сікора. У яе сям'я складаецца з 5 асоб — мужа, старэнькай маці і дваіх дзяцей. Дачка Ніна вучыцца на рускай філалогіі ў Гданьску, а сын Славік яшчэ ў падставовай школе. Гаспадараць яны на 8 га зямельных угоддзяў. Гадуюць Крукі тры дойныя каровы, ад якіх прадаюць дзяржаве па 20 літраў малака ў дзень. Хата іх мураваная, з жалезнай

Працяг на стар. 4

Спявачкі з Тапчыкал падчас выступлення на фінальным конкурсе «Беларуская песня — 73». Злева направа Н. Жменька, М. Крук, Г. Баран, Н. Сікора (фота А. Карпюка).

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве"

Гаворыць намеснік старшыні па сельскагаспадарчых справах Прэзідыума ПРН у Гайнаўцы ● Праца, якая заняла I месца ў конкурсе ТППР у Беластоку на ўспамін аб пабыцці ў СССР ● Літаратурная старонка ● „Фасты" ў юбілейным годзе ● Фотарэпартаж з фэстына ў Шудзяляве ● Імя генерала... ● У абдымках смерці ● Весткі з Барысаўкі, Адрынкаў, Грэдалёў, Нарвы, Гданьска і Белавежы ● Песня „Takie ładne oczy".

БГКТ у годзе залатога юбілею СССР

Вялікая гістарычная дата — 50 год ад часу ўтварэння першай на свеце многанацыянальнай дзяржавы працоўных мас, Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік — была ўрачыста адзначана грамадствам усёй нашай краіны. Галоўнае праўленне, аддзелы і гурткі Беларускага грамадска-культурнага таварыства асабліва актыўна ўключыліся ў святкаванне залатога юбілею Краіны Саветаў. І не будзе перабольшаннем сцверджанне, што кожны гурток і кожны актывіст нашай арганізацыі палічылі сваім гонарам унесці як мага болей сваёй ініцыятывы і асабістага ўкладу для ўшанавання гэтай знамянальнай гадавіны. Таму і прыпятыя планы дзейнасці і іх выкананне адзначаліся багаццем форм, стараннасцю ў рэалізацыі і масавым удзелам людзей.

Ужо шматгалюдныя фэстыны, якія арганізавалі ў чэрвені і ліпені мінулага года аддзелы БГКТ у паветах і якія праходзілі пад лозунгам „50 год СССР", ператвараліся ў вялікія народныя святы. Іх удзельнікі слухалі даклады аб дасягненнях гаспадаркі і культуры Краіны Саветаў, аб яе міралюбівай палітыцы ў свеце. Беларускія, рускія і песні іншых савецкіх народаў, танцы і гумар у выкананні мясцовых самадзейных калектываў красачна аздаблялі ўрачыстасці, што часам працягваліся аж да світання.

Дзесяткі лекцый, дакладаў, гутарак, мноства фота- і насценных газет знаёмілі насельніцтва вёсак, мястэчак і гарадоў з велічнымі пераўтварэннямі і дасягненнямі ў грамадскім жыцці, эканоміцы, асвеце, навуцы і культуры, якіх дабіўся савецкі народ за паўстагоддзя сваёй дзяржаўнасці. Урачыстае адзначэнне 90-ай гадавіны з дня нараджэння вялікіх беларускіх пісьменнікаў Янкі Купалы і Якуба Коласа, якое арганізавала ў перыядзе чэрвень—лістапад 1972 года БГКТ, паказ папулярнасці гуманістычных ідэй і мастацкіх твораў светачаў беларускай літаратуры не толькі ва

Працяг на стар. 4

БГКТ хроніка

■ 3 чэрвеня з нагоды Міжнароднага дня дзіцяці гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў цікавае мерапрыемства для дзяцей, бацькі якіх з'яўляюцца членамі БГКТ.

■ 5 чэрвеня адбылося пасяджэнне прэзідыума праўлення беластоцкага павятовага аддзела супольна з суарганізатарамі беларускага народнага фэстына ў Рыбаках, які адбудзецца 1 ліпеня. У пасяджэнні прынялі ўдзел: Аліцыя Янкоўская — кіраўнік аддзела культуры прэзідыума ПРН у Беластоку, Уладзіслаў Анджэеўскі — старшыня павятовага праўлення ЗСМВ, Чэслаў Ляўко — старшыня павятовага праўлення ЛЗС, Пётр Дзяконскі — прадстаўнік ВП, Баляслаў Сырдацкі — начальнік гміны Шымкі, Мікалай Міруць — старшыня ГРН і адначасова старшыня сельгасгуртка ў Бандарах, Мікалай Хлябіч — солтыс вёскі Рыбакі і старшыня мясцовага гуртка БГКТ, Валя Філіпюк — кіраўнік культурна-асветнага аддзела ГП БГКТ. Удзельнікі нарады абмяркоўвалі арганізацыйныя справы, звязаныя з беларускім фэстынам у Рыбаках. У гэтай справе адбылася яшчэ 8 чэрвеня рабочая нарада ў гміне Шымкі, на якой паасобным людзям прыдзелены былі канкрэтныя заданні.

■ Варшаўскі аддзел БГКТ наладзіў супрацоўніцтва з тамашнім аддзелам Рускага таварыства. 8 чэрвеня адбылося свайго роду ўрачысты пачатак гэтага супрацоўніцтва. Сакратар варшаўскага аддзела Віктар Швед у памяшканні Рускага таварыства расказаў прысутным аб дзейнасці БГКТ, а пасля чытаў свае вершы.

■ 9 чэрвеня Прэзідыум ГП БГКТ правёў сваё пасяджэнне ў Бельску супольна з прэзідыумам праўлення мясцовага аддзела. Галоўным пунктам павесткі дня была ацэнка працы бельскага аддзела, якую падрыхтавалі працаўнікі ГП і якую прачытала Надзя Даніловіч — кіраўнік арганізацыйнага аддзела ГП. Папоўніла гэтую ацэнку шырокая дыскусія. Затым старшыня ГП Мікалай Самоцік прадставіў праграму арганізацыі беларускіх народных фэстынаў і праінфармаваў аб мерапрыемствах, звязаных з святкаваннем на Беласточчыне „Дзён Савецкай Беларусі", да чаго шырока ўключаецца БГКТ.

■ Аддзел беластоцкага павятовага праўлення БГКТ апрацаваў праграму мерапрыемстваў з нагоды святкавання „Дзён Савецкай Беларусі". (мх)

Р. НІКСАН АБ ВІЗІЦЕ Л. БРЭЖНЕВА

Калі мы аддаем гэты нумар да друку, у Белым доме адбываецца цырыманіял прывітання Генеральнага сакратара ЦК КПСС Леаніда Брэжнева, які прыбыў у Злучаныя Штаты Амерыкі з афіцыйным візітам. Гэты візіт друк і радыё назвалі найважнейшай міжнароднай падзеяй гэтага года.

Паколькі візіт толькі распачаўся, прыводзім змест прамовы Ніксана, які, выступаючы перад выпускнікамі Фларыдскага тэхналагічнага інстытута, вітаў візіт Л. Брэжнева.

Прывёўшы словы Л. Брэжнева аб тым, што "сёння наша планета бліжэй да трывалага і працяглага міру, чым калінебудзь раней", прэзідэнт ЗША заявіў: „Я веру, што калі мы зробім тое, што зможам, калі Амерыка будзе выконваць свае абавязкі і калі мы будзем карыстацца супрацоўніцтвам іншых краін, такіх, як Савецкі Саюз, то вы, выпускнікі гэтага года, маеце магчымасць стаць першым у нашай краіне пакаленнем, якое вырасце без вайны. Такая мэта, якую мы маем намер дасягнуць".

„Усе вы ведаеце, — працягваў Р. Ніксан, — што мы ўжо заключылі дагавор аб абмежаванні сістэм проціракетнай абароны. У час маючагася адбыцца візіту мы будзем весці з Савецкім Саюзам перагаворы аб заключэнні іншых пагадненняў. Гэта будуць вельмі важныя пагадненні. Яны не ліквідуюць разнагалоссяў паміж нашымі сістэмамі, якія будуць існаваць да таго часу, пакуль яны будуць верыць у адно, а мы будзем верыць у штосьці іншае. Але гэтыя пагадненні азначаюць для ўсіх нас, і асабліва для вас, выпускнікоў, тое, што дзве вялікія дзяржавы — Злучаныя Штаты і Савецкі Саюз замест таго, каб праціўстаяць адзін з адным, замест таго, каб мець адзін з адным у важнейшых раёнах свету трэнні, якія маглі б выліцца ў вайну — не маленькую, а ядзерную вайну, — што мы, Злучаныя Штаты і Савецкі Саюз, усё больш навучымся размаўляць адзін з адным і весці адзін з адным перагаворы, каб уладжваць нашы разнагалоссі. Гэта не будзе лёгка ні ім, ні нам. Але мы цяпер стварылі сродак, з дапамогай якога зможам рухацца ў гэтым напрамку".

НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

У Празе адбылося пятае пасяджэнне Камітэта СЭУ па навукова-тэхнічнаму супрацоўніцтву. Камітэт абмеркаваў ход супрацоўніцтва ў галіне аховы і паляпшэння навакольнага асяроддзя і звязанага з гэтым рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў.

ВОЗЕРА БІВА...

...адно з самых буйнейшых і прыгожых азёр Японіі, забруджана прамысловымі адходамі да такой ступені, што неабходна неадкладна ставіць пытанне аб забароне выкарыстоўваць яго ваду для патрэб насельніцтва.

ПЕРШАЕ МЕСЦА...

...у дарожных выпадках сярод заходнееўрапейскіх краін займае Італія. У мінулым годзе было тут 175 тыс. дарожных выпадкаў, г. зн. у два разы больш, чым у Францыі, Вялікабрытаніі і ФРГ разам узятых. (ак)

ВЫБАРЫ

У нядзелю, 17 чэрвеня, адбыліся выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Яны з'явіліся важнай падзеяй у жыцці беларускага народа. Так'гэтую падзею ацаніў Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР Ф. А. Сурганаў. Утворана было 6.410 выбарчых участкаў — на 88 больш, чым у час папярэдніх выбараў у 1971 годзе. У дэпутаты кандыдавала 80.014 чалавек — прадстаўнікі ўсіх слаёў беларускага грамадства. Сярод іх колькасць рабочых у параўнанні з папярэднімі выбарамі ўзрасла з 30,7 да 33,8 працэнтаў, жанчын — з 45 да 46,2 працэнта, членаў Камсамола — з 15,1 да 18,2.

У Саветы выбраны былі самыя дастойныя сыны і дочкі народа, якія на справе даказалі сваю адданасць Радзіме і гатоўнасць служыць ёй.

Варта адзначыць, што жыхары васьмі гарадоў Беларусі выбіралі ўпершыню сваіх дэпутатаў у гарадскія Саветы, бо гарадамі яны сталі толькі за апошнія два гады.

БЕЛАРУСЬ — ЛІТВА

Працоўныя дзвюх савецкіх рэспублік Беларусі і Літвы ўжо доўгі час спаборнічаюць за паспяховае выкананне плана трэцяга, рашаючага года дзевятай пяцігодкі. Нядаўна Цэнтральнае статыстычнае ўпраўленне БССР апублікавала чарговыя вынікі гэтага спаборніцтва. Па выкананню плана рэалізацыі прадукцыі Беларусь абганяе Літву на 7 дзесятых працэнта, па тэмпе росту вытворчасці валавой (агульнай) прадукцыі ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года — на 4 працэнты, але Літва мае лепшыя вынікі па прадукцыйнасці працы — на 7 працэнтаў. Спаборніцтва прадаўжаецца.

НА БУДОВЕ Ў ВАЎКАВЫСКУ

На буйнейшым у БССР заводзе па выпуску ванны, будаўніцтва якога вядзецца ў раёне Ваўкавыска, пачала працаваць першая тэхналагічная лінія. Прадпрыемства разлічана на выпуск у год 300 тысяч тон камяковай і молатай ванны. Будаўнікі завода спаборнічаюць за тое, каб да канца гэтага года ўвесці ў дзеянне яшчэ дзве тэхналагічныя лініі.

ПЛЕНУМ АБКОМА

Адбыўся пленум Гомельскага абкома КПБ. За мінулыя два гады пяцігодкі аб'ём прамысловай вытворчасці ў вобласці ўзрос на звыш 18 працэнтаў. На гэтай базе расце матэрыяльны і культурны ўзровень насельніцтва.

Ў САЎГАСЕ

Прыемна прайсціся па вуліцах саўгаса „Навасёлкі". Паабапал дарогі стаяць Палац культуры, бытавыя памяшканні, добрыя дамы рабочых саўгаса. У мінулым годзе саўгас прымаў удзел ва ўсесаюзным конкурсе-аглядзе на лепшую забудову вёскі і быў узнагароджаны дыпломам „Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР". (вр)

ДЭЛЕГАЦЫЯ МАРАКОЎ У Э. ГЕРКА

Напярэдадні „Дзён Мора" І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк і прэм'ер П. Ярашэвіч прынялі дэлегацыю працаўнікоў марской гаспадаркі. Уклад марской гаспадаркі ў агульнадзяржаўную ўсё расце.

УРАДАВАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ СССР У ПОЛЬШЧЫ

Урадавая дэлегацыя СССР пабывала ў Польшчы на Пазнанскім кірмашы. Яна была таксама прынята І сакратаром ЦК Э. Геркам і прэм'ерам П. Ярашэвічам.

Э. ГЕРЭК НА ЛЮБЛІНШЧЫНЕ

І сакратар ЦК наведаў Люблінскае ваяводства. Ён быў, між іншым, на дравнінным прадпрыемстве ў Лукове, а таксама пазнаёміўся з развіццём жывёлагадоўчай гаспадаркі ў раёне канала Вепш—Кшна.

ПОЛЬСКАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ Ў ГДР

Па запрашэнню ЦК Германскай сацыялістычнай партыі адзінства і Савета Міністраў ГДР пабывала ў нашых суседзяў з афіцыйным візітам дружбы партыйна-урадавая дэлегацыя ПНР пад кіраўніцтвам І сакратара ЦК Э. Герка і прэм'ера П. Ярашэвіча. Тыдзень перад візітам польскай дэлегацыі быў у ГДР тыднем польскім. Тэлевізія, радыё, прэса прадстаўлялі матэрыялы з Польшчы, былі польскія выстаўкі і сустрэчы.

25 ГОД ДРУЖБЫ З ВЕНГРЫЯЙ

Мінула 25 год ад моманту падпісання дагавору аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе паміж ПНР і Венгерскай Народнай Рэспублікай. З гэтай нагоды найвышэйшае партыйнае і ўрадавае кіраўніцтва абедзвюх краін абмяняласе віншавальнымі тэлеграмамі.

ПЛЕНУМ ВАРШАЎСКАГА КАМІТЭТА ПАРП

З удзелам І сакратара ЦК Э. Герка адбыўся Пленум Варшаўскага камітэта партыі. Быў ён прысвечаны выкарыстанню навуковага патэнцыялу Варшавы для развіцця краіны і самой сталіцы. У пленуме ўдзельнічалі прадстаўнікі ўсіх навуковых асяроддзяў сталіцы, а таксама партыйны актыў варшаўскіх прадпрыемстваў і ўстаноў. Пленум вёў работу ў Інстытуце электратэхнікі ў Мендзылессі.

МАЛАДЫЯ ГАСПАДАРЫ Ў БЕЛЬВЕДЭРЫ

Старшыня Рады Дзяржавы ПНР Г. Яблонскі прыняў у Бельведэры пераможцаў спаборніцтва, якое арганізаваў ЗСМВ для малодых гаспадароў. Былі гэта пераможцы за званне маладога майстра ўраджаю. 34 тысячы хлопцаў і дзяўчат прынялі ўдзел у гэтым спаборніцтве.

ТРЫ РАЗЫ Ў МУЗЫЦЫ

Распачаўся у Лёндку-Здрою IX фестываль рускай і савецкай музыкі. Будуць выконвацца тут творы самых вялікіх рускіх і савецкіх кампазітараў. А ў Камені Паморскім, на другім канцы краіны, распачаўся таксама IX фестываль арганнай музыкі. Гэты фестываль будзе працягвацца да канца лета. Фестываль савецкай песні, таксама IX, закончыўся ў Зялёнай Гуры. (вл)

РАЙСКУ — КРЫЖ ГРУНВАЛЬДУ

Вёсцы Райск, Бельскага павету, прысвоена высокая дзяржаўная ўзнагарода Крыж Грунвальду III класа, якая прысвойваецца за заслугі ў баях і за асаблівыя заслугі ў абароне Айчыны. Гэта ўжо другая мясцовасць у нашым ваяводстве, атрымаўшая такую высокую ўзнагароду (нядаўна мы пісалі аб Ліпску ў Дуброўскім павеце).

У нядзелю, 17 чэрвеня з'ехаліся ў Райск шматлікія госці: член ЦК, кіраўнік адміністрацыйнага аддзела ЦК ПАРП Т. Палімонка, віцэ-міністр унутраных спраў ген. брыг. М. Міleўскі, намеснік камандзіра Варшаўскай вайсковай акругі ген. брыг. Р. Дзяпанаў, II сакратар ВК ПАРП Ул. Юшкевіч, сакратар ВК ПАРП Я. Златажынскі, старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха, старшыня ВК ФАН С. Кудла, старшыня Ваяводскага грамадзянскага камітэта па ахове помнікаў барацьбы і мучэнняў, намеснік старшыні ПВРН Р. Лазаровіч і іншыя.

Крыж Грунвальду III класа, прысвоены Райску Радай Дзяржавы ПНР, уручыў тав. Т. Палімонка. Прымала Крыж дэлегацыя вёскі — Я. Шумская, П. Гадзіна і С. Чэчуга. Ва ўрачыстасці прымала ўдзел дэлегацыя жыхароў Ліпска. Рэпартаж аб гэтай падзеі — у адным з наступных нумароў.

НА СУВАЛЬШЧЫНЕ

Ад 14 чэрвеня на Сувальшчыне працуе група шведскіх вучоных на чале з праф. д-рам Кнутам Олафам Фалькам. Яна вядзе даследаванні над некаторымі праблемамі, звязанымі з назвамі азёр і прылад, якімі карысталіся раней на літоўска-мазурска-падляшскім пагранічча. Гэта адна з груп, працуючых у рамках т. зв. яцвяжскай экспедыцыі.

16 чэрвеня праф. Фалька разам з жонкай і д-рам С. Самуэльсонам прыняў старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха. На сустрэчы прысутнічалі таксама прадстаўнікі навукі ў нашым ваяводстве. За вялікія заслугі ў вывучэнні Беласточчыны і за абарону польскай справы ў перыяд гітлераўскай акупацыі (праф. Фальк выдаў у 1941 годзе працу „Воды вігерскія і гуцянскія") намеснік старшыні Прэзідыума ВРН Р. Лазаровіч уручыў госцю памятны медаль Грамадзянскага камітэта па ахове помнікаў барацьбы і мучэнняў, а старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха — падарункі ў форме альбомаў і рэгіянальных дыванікаў. Шведскія вучоныя ўдзельнічалі таксама ў супольным надзвычайным пасяджэнні сената Медыцынскай акадэміі і прэзідыума Беластоцкага навуковага таварыства.

ЛІТОЎСКІЯ ГОСЦІ

У гэтых днях на Беласточчыне прабывала сельскагаспадарчая дэлегацыя Літоўскай ССР, у склад якой уваходзілі Ю. Бернатовічус — кіраўнік сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП Літвы, Ю. Венскутоніс — кіраўнік сельскагаспадарчага аддзела Рады Міністраў, В. Ажунас — намеснік міністра сельскай гаспадаркі і В. Эйнорыс — намеснік міністра нарыхтовак. Літоўскія госці наведалі хімічна-сельскагаспадарчую станцыю ў Пісаніцы, дзяржаўныя гаспадаркі ў вёсках Лега і Залессе, пабывалі на мясакамбінаце ў Беластоку, на Візненскім лугавым камбінаце і інш. (яч)

Niedziela 24.VI.

7.30 Program dnia. 7.35 TV Kurs Rolniczy. 8.10 „Przypominamy, radzimy". 8.20 „Radar". 9.00 Dla młodych widzów. 9.40 Gra Orkiestra TV Katowice. 10.10 „Antena" 10.25 „Interstudio". 11.00 Centralne obchody Święta Morza. 12.00 Dziennik. 12.15 Koncert promenadowy z Berlina. 13.15 „Przemiany". 13.45 „Sahara znana i nieznana" („Klub Sześciu Kontynentów"). 14.25 Losowanie Totolotka. 14.40 „Kraje RWPG" — teleturniej. 15.30 „Od kilu po top" („Pokochać wiatr"). 16.00 „Tele-Echo". 17.00 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 18.45 „Forum". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 XI Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu. „Koncert finałowy". W przerwie ok. 22.05 PKF. 22.15 Magazyn sportowy.

Poniedziałek 25.VI.

12.45 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 15.20 i 22.55 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Świat wiedeńskich dachów" — film dok. austr. 17.00 „Echo stadionu". 17.30 „Sylwetki X Muzy" — Krzysztof Chamiec. 17.55 TV Kurier Kielecki. 18.10 „Oferty". 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 Magazyn Postępu Technicznego. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV: B. Brecht — „Kariera Artura Ui". 21.45 „Refleksje". 22.15 Dziennik. 22.30 Gra na flecie Elżbieta Dastych-Szwarc. Przy fortepianie — Anna Stąpor.

Wtorek 26.VI.

10.00 „Tydzień pełen wrażeń" — film fab. czechosł. 15.20 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 15.55 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16. „Zwyczaje i obrzędy". 17.10 „Prom do Helsinek" („Morskie spotkania"). 17.40 TV Kurier Mazowiecki. 18.00 TELEFERIE. 19.15 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 FILMOTEKA ARCYDZIEŁ: „Osiem i pół" — film fab. wł. 22.35 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Środa 27.VI.

10.00 FILMOTEKA ARCYDZIEŁ: „Osiem i pół" — film fab. wł. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Botanika. 15.20 i 22.55 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Informacje, Towary, Propozycje". 17.15 „Doktorant" — film dok. 17.55 „Spacerkiem po kinach". 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Orbita". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Święty" — film ang. 21.05 „Świat i Polska". 21.50 „Artyści, których podziwiamy" — Barbara Hesse-Bukowska. 22.30 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Czwartek 28.VI.

10.00 „Święty" — film ang. 15.55 TV Technikum Rolnicze: Botanika. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Śpiewa Ryszard Tarasewicz. 16.55 PKF. 17.05 „Chata pełna muzyki" — I program nowego cyklu poświęcony polskiemu folklorowi. 17.40 TV Kurier Mazowiecki. 18.00 TELEWIZJA MŁODYCH. 18.45 „Kwadrans akademicki". 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Oficer śledczy" — film fab. radz. 21.40 „Forum". 22.15 „Ekspres nr. 29". 22.45 Dziennik. 23.00 Wiadomości sportowe.

Piątek 29.VI.

10.00 „Oficer śledczy" — film fab. radz. 15.20 i 23.00 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Nie tylko dla pań". 17.10 „Za kierownicą". 17.40 TV Kurier Warszawski. 18.00 TELEFERIE. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Zespół Flotylla" — program rozr. 20.55 „Panorama". 21.35 Teatr TV: K. Szakonyi — „Zakłócenia w odbiorze". 22.35 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Sobota 30.VI.

10.00 FILMY RENE CLAIRA: „Milczenie jest złotem" — film fab, franc. 15.40 Program dnia. 15.45 Program I proponuje. 16.05 TV Informator Wydawniczy. 16.30 Dziennik. 16.40 „Turystyka i wypoczynek". 17.05 „Przegląd mody" — program TV Czechosł. 17.45 „Poligon". 18.35 „Pegaz". 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 Teatr Rozrywki: A. Asnyk — „Komedia konkursowa". 21.15 FILMY RENE CLAIRA: „Milczenie jest złotem" — film fab. franc. 22.50 Dziennik. Wiadomości sportowe. 23.15 „Italia z sercem na dłoni" — program rozr. wł.

Piątek, 22 czerwca

7.45 Film seryjny. 10.00 Koncert. 10.30 Piłka nożna (ZSRR — Brazylia), powtórzenie. 13.10 Program dnia. 13.15 Dla szkół. 16.10 Film animowany dla dzieci. 17.00 Koncert. 18.30 „Czas". 21.25 Panorama nowin.

Sobota, 23 czerwca

7.00 Program dnia. 7.30 Film seryjny. 11.00 Filmy animowane dla dzieci. 12.50 Program muzyczny. 13.15 Przegląd międzynarodowy. 16.10 Spektakl. 18.30 „Czas". 19.30 Koncert „Głosy młodych".

Niedziela, 24 czerwca

7.00 Program dnia. 8.00 Dla żołnierzy. 10.30 Szkoła szachowa. 11.30 Film seryjny. 13.00 Piłka nożna („Dynamo" — CSKA). 17.15 Koncert artystów baletu. 18.30 „Czas". 20.55 Piłka nożna („Dynamo" Mińsk — „Dynamo" Kijów).

Ліст з вёскі Катоўка

ДАРАГАЯ „НІВА“!

Нядаўна ў „Ніве“ прачытаў я артыкул Ігната Снарскага пра нашу вёску Катоўку, што знаходзіцца пад Гайнаўкай. Дзякую сардэчна аўтару гэтага артыкула за тое, што апісаў нашы клопаты. Можа, цяпер пачуюць іх тыя, што працуюць у гмінным праўленні і ў павятовай радзе ў Гайнаўцы, ці ў кіраўніцтве гайнаўскай малачарні і ў раённым паштовым упраўленні.

Цяпер наша вёска яшчэ болей папрыгажэла. Шырокая вуліца парастае зялёнай травой, а над дахамі хат шумяць старыя дрэвы, якія красуюцца сваімі разложыстымі кронамі. Прыемна вечаркам або ў святочны дзень пасядзець на лавачцы ў іх цені, пагаварыць з суседзямі, пашаптацца з дзяўчынай, або супольна заспяваць нашу родную задушэўную песню. Асабліва ў такім месцы, як перад домам Лукаша Семянюка. Апісваць яго вам не буду, лепш далучу фатаграфію. Не адзін Семянюк так размаляваў сваю хату. Некаторыя нашы суседзі нават усярэдзіне ўпрыгожваюць сваё жыллё масляными фарбамі. У Гайнаўцы ёсць адзін такі мастак, які за 5 тыс. злотых размалёўвае столь і ўсе сцены вясковых хат рознаколернымі кветачкамі і іншымі ўзорамі. Шкадую, што не магу я гэтага паказаць вам на фатаграфіі, але каляровых здымкаў яшчэ не навучыўся рабіць.

У многіх хатах нашай вёскі вы ўжо знойдзеце купчую, бліскучую мэблю, якую мы прывозім з Гайнаўкі, дзе яе вырабляюць.

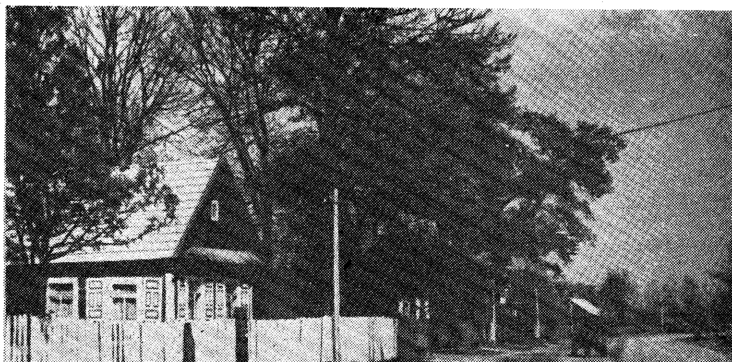

У вёсцы Катоўка Гайнаўскага павету прыгожа адмаляваны дом Лукаша Семянюка.

Ля даўнейшых драўляных сялянскіх хат паяўляюцца ўжо ў нашай Катоўцы дамы мураваныя. Два гады таму назад такую мураванку пабудаваў сабе Васіль Лаўрыновіч. На шырокім панадворку стаіць яна пад высокім каштанам і здалёк ужо вабіць вока сваім суровым цагляным колерам.

Па-суседску з Лаўрыновічам жыве Віктар Крутэль. У яго таксама мураваная хата, хаця шмат скрамнейшая за Васілёву, дык я і не сфатаграфаваў яе. Віктар Крутэль з гэтай мураванкай накруціў сабе толькі адной бяды. Каб яе пабудаваць, набраў пазыкі, а цяпер не вельмі мае з чаго яе аддаваць, дык каморнік фінансавага аддзела з'яўляецца частым яго госцем. Справа прыкрая, бо ў Крутэля вялікая сям'я, аж 5 дзяцей, а ўсе яны яшчэ зусім малыя, ды растуць, як гарох пры дарозе. Найлепш паглядзіце самі на здымак. У вёсцы аднак шэпчуць, што іх маці, Люба Крутэль, якой цяпер 29 гадоў, яшчэ не сказала „апошняга слова“. Але гэта яе асабістая справа. Як пасцеле, так і выспіцца, як гавораць у народзе. А сваёй дарогай, хай іншыя памятаюць, што „пазычай — дрэнны абычай“. Калі пазычыў, дык трэба аддаваць.

Я хацеў бы яшчэ раз вярнуцца да артыкула Снарскага. Шкада, што ён не напісаў, што мы не толькі патрабуем ад дзяржавы, каб была ў нас злеўня малака і добрая дарога ў Гайнаўку, але і ад сябе шмат чаго даем дзяржаве ў замен. Вось Снарскі праводзіў гутарку з нашым солтысам Янюком, але не напісаў, што гэты гаспадар у мінулым годзе прадаў дзяржаве разам 35 цэнтнераў збожжа і кожны год кантрактуе 1,5 гектара жыта. Не ён адзін, бо такіх гаспадароў у Катоўцы ёсць больш.

Наш дзядуля калісьці мне расказваў, што ён шчыра дзякаваў богу і ўсім іншым святым, калі здолеў нажаць 20 коп жыта. Разумееце? Толькі 20 коп. А кожная капа давала не больш чым 7 пудоў.

Цяпер мы гаспадарым зусім інакш — па-сучаснаму, прымяняем штучныя навозы, значыць угнаенні. У гэтай галіне наша вёска не адстае ад іншых у Гайнаўскім павеце, бо трэба вам ведаць, што мы наш план прымянення „навозаў“ выканалі на 106 прац.

Цяпер нашы сяляне рыхтуюцца да сенакосаў і жніва. Добра было б, каб Ігнат Снарскі яшчэ раз наведаў Катоўку. Мы расказалі б яму пра многія іншыя справы нашай вёскі.

Жадаю поспехаў у вашай працы!

З сардэчным прывітаннем —

Максімка

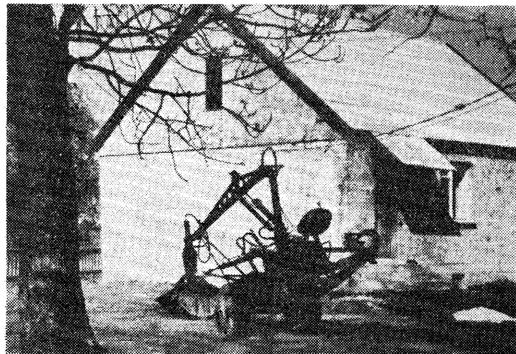

Мураванка Васіля Лаўрыновіча.

Люба Крутэль са сваёй «пяцёркай».

ЧЫТАЧЫ АБ „НІВЕ“

Нядаўна звярнуліся мы да вас, дарагія чытачы, з просьбай выказаць сваю думку аб „Ніве“. І вось вашы выказванні ў рэдакцыі: прачытаны, падлічаны, прааналізаваны. Засталося паведаміць вам аб выніках. Пачнем па парадку, як было ў анкеце.

Найбольш адказаў атрымалі мы ад чытачоў, якія чытаюць кожны нумар. Чытаеце вы нас у пятніцу, суботу і нядзелю. А найчасцей купляеце (атрымліваеце) „Ніву“ ў пятніцу.

Якія чытачы даслалі анкету? Найбольш верныя. Пераважна са стажам 6 і больш год. Ёсць і такія, што чытаюць нас ад 4.III.1956 г. І чытаюць „Ніву“, як правіла, усе члены сям'і, а часта і суседзі (ці трэба падкрэсліваць, як цешымся?).

Як вас задавальняе матэрыял асноўных нашых раздзелаў? На першым месцы паставілі вы трыбуну чытачоў і культурнае жыццё. Затым ідуць, па чарзе асвета і гістарычныя публікацыі, грамадскія пытанні, арганізацыйнае і гаспадарчае жыццё. Найбольш не задавальняе вас гаспадарчае жыццё.

Калі ў свеце або ў нашай краіне адбыліся нейкія важныя падзеі ў палітычным, эканамічным ці культурным жыцці, аб якіх ужо расказалі газеты, радыё і тэлебачанне, пераважаючай большасцю галасоў раіце нам апублікаваць матэрыял аб людзях, звязаных з гэтай падзеяй. Але ў гэтым пытанні ўзніклі сярод вас сур'ёзныя разнагалоссі. Не было толькі прапановы „больш аб гэтай падзеі не пісаць“.

Вельмі нас цікавіла ваша думка аб нашых рубрыках. Пераважна чытаеце вы іх заўсёды, аднак, калі гутарка аб папулярнасці, дык паставілі вы іх у наступнай чарговасці: 1. „Ніўка“, 2. Аповесці ў адрэзках, 3. „Людзі добрай работы“ і „Куток практычных ведаў“, 4. „Парнасік“, „Беларуская літаратура“, „Наша пошта“, „І так бывае“ і „Ваяводства“, 5. „Сардэчныя тайны“ і „Польшча“, 6. „Белавежа“, „Фальклор“, „Новыя вершы“ і „БССР“, 7. „Карэспандэнцыя з Мінска“, „Беларускія кнігі“, „Кансультацыя юрыста“, „Тэлевізія Варшава“ і „Свет“, 8. „На ніве БГКТ“, „Хроніка БГКТ“, „Нашы інтэрв'ю“ і „Этнаграфічнае акенца“, 9. „Беларусіяна“, „Тэлевізія Мінск“ і „Адгалоскі“, 10. „Кіно“.

Прыгнятаючай большасцю галасоў згодны вы, што за апошнія гады „Ніва“ стала больш цікавай. Характэрна, што ніхто не выказаўся, што тыднёвік застаўся без змен.

Пашыраць вы хацелі б наступныя рубрыкі (у чарговасці па атрыманых галасах): „Ніўку“, аповесці ў адрэзках і „Сэрцайка“, „Куток практычных ведаў“, „І так бывае“, „Новыя вершы“, „Трыбуну чытачоў“, гістарычныя публікацыі, арганізацыйнае жыццё і „Парнасік“, „Белавежу“, спорт, культуру, „Беларускія кнігі“, „Людзі добрай работы“, „Адгалоскі“, „Беларускую літаратуру“ і „Свет“. Скараціць прапануеце „Свет“, „Польшчу“, „Людзі добрай работы“, „Ваяводства“, „Хроніку БГКТ“, „Нашы інтэрв'ю, „Трыбуну чытачоў“ і „карыкатуры“. Як бачым, у вас розныя густы.

Аб аўтарах, якія вам найбольш запаміталіся, утоім, каб пазбегнуць міжусобіцы. Затое поўнасцю выявім тэмы, з якімі прапануеце нам выступіць. Канцэнтруюцца яны вакол пытанняў жыцця моладзі, яе правоў і клопатаў, гаспадарчых спраў, парад, гісторыі, спорту і маральнасці (была, напрыклад, заяўка на артыкул аб кашчунстве і заказ на апавяданне пра „радасць і сум“).

Пералічваць усіх людзей з вашых мясцовасцей, якія, на вашу думку, павінны трапіць на старонкі „Нівы“, відаць, няма сэнсу, аднак пастараемся з асаблівай увагай аднесціся да гэтых прапаноў.

Тое, чаго „Ніве“ не хапае, дакладна пакрываецца з папярэднімі выказваннямі, так што пяройдзем да персанальных спраў.

У анкеце прынялі ўдзел усе ўзросты, ад 14 да звыш 70 год. Найбольш аднак было моладзі. Па адукацыі найбольш няпоўнай сярэдняй, а па роду заняткаў: вучні, земляробы, рабочыя, інтэлігенцыя, рэнцісты, хатнія гаспадыні і інш. Усебаковае, можна сказаць, прадстаўніцтва.

Усім вам, хто прыняў удзел у нашай анкеце, сардэчна дзякуем. Вашы думкі і прапановы пастараемся пераўтварыць у канкрэтнае дзеянне, каб вы, узяўшы чарговы нумар „Нівы“, маглі сказаць: гэта ажыццяўляецца мая ідэя.

У гэтым і сэнс усёй нашай працы.

Г. Валкавыцкі

АДГАЛОСКІ

Гісторыя тэатральнай самадзейнасці

З вялікай рупнасцю, гаспадарскім вокам Сяргей Пятровіч з Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР аглядае вялікія абшары беларускага савецкага самадзейнага тэатра.

У выніку гэтага агляду з'явілася ў Мінску прыгожая, глыбокая па зместу кніжка „Тэатральная самадзейнасць Савецкай Беларусі“.

Вядомы мастацтвазнаўца і тэатролаг з вялікай увагай падыходзіць да кожнай праявы народнай тэатральнай творчасці, якая так магутна распаўсюджваецца па ўсёй беларускай зямлі.

Словы вялікай ленінскай думкі аб тым, што „мастацтва належыць народу“ паказваюць нам напрамак, які аўтар надае сваёй працы.

Пачынаючы аглядам „першых парасткаў“ самадзейнасці ў „краіне, дзе народ стаў уладаром усіх мастацкіх здабыткаў“, С. А. Пятровіч з пашанай і ўдзячнасцю ўспамінае пачынальнікаў руху пасля 1905 г., якія дзейнічалі, між іншым, у Мінску, Оршы, Вільні, Слуцку і ў іншых месцах. Апісвае далейшы роcквіт іх працы каля 1915 г., „калі ўсё часцей у мястэчках і вёсках ладзяцца „вечарынкі“ і расце грамадская свядомасць.

Далей аўтар апісвае дзейнасць выдатнага беларускага дзеяча Ігната Буйніцкага, заснавальніка першай беларускай тэатральнай трупы. Дарэчы, эмацыянальную ўсхваляванасць гэтых спектакляў аўтар гэтага артыкула меў прыемнасць апісаць у сваіх успамінах „Няходжанымі сцежкамі“ ў месячніку „Полымя“ (Мінск, красавік 1971 г.)

Звярнуў С. А. Пятровіч адначасова ўвагу на тэатральную дзейнасць нелегальнага вучнёўскага гуртка ў Гродне; з гісторыяй гуртка пазнаёміла нас таленавітая і заслужаная ўдзельніца Зоська Верас (Людвіка Антонаўна Вуйцік з Вільні).

Ад гэтых пачаткаў пераходзіць аўтар да агляду далейшых этапаў развіцця самадзейнасці, даючы гэтаму раздзелу кранаючы сэрца загаловак „Іх абудзіў Кастрычнік“.

С. А. Пятровіч дае нам красамоўны агляд эпохі „шырокага кроку“ пасля Кастрычніка, выказваючы зусім відавочна, як у той час самадзейнасць „стала дзейным сродкам прапаганды ідэі савецкай улады і павышэння культурнага ўзроўню народных мас“ і звяртае ўвагу чытача на тое, як ідзе далей развіццё самадзейнага тэатра, паступова займаючы пачэснае месца ў жыцці савецкага грамадства.

Аўтар не абмяжоўваецца толькі колькасным бокам — гэтага было б для ўдумлівага чытача надта мала. Якасць „артыстычнай прадукцыі“, яе ідэйныя плыні, акцёрская вартасць, аналіз уражанняў гледача — усё разам стварае асноўны аўтарскі план.

Перад намі праходзяць першыя творчыя змаганні, тэарэтычныя спрэчкі, агляд патрэбнага ў той час агітацыйнага матэрыялу — адным словам ўсё тое, што сапраўды характарызавала культурную дзейнасць тэатра гарачай і незабыўнай эпохі.

Далейшыя старонкі кнігі прысвячае аўтар „пошукам і барацьбе наступных перыядаў, узросту тэатральнай працы, камсамольскім спробам і развіццю народных „крыніц“ на дарозе „да творчых вышынь“.

Аўтар кнігі С. А. Пятровіч ніколі не застаецца тым, „чыя хата з краю“. Ён перажывае ўсё, аб чым піша, ён адчувае неспакойны радасны подых, ён уважліва прыглядаецца нястомнаму паходу беларускіх народных акцёраў у будучыню і сумуе, калі „не ўсё ў парадку“, калі паяўляюцца нейкія перашкоды ў гэтым няспынным руху.

Кніга паказвае, як працавала, працуе сёння і як будзе расці далей самадзейнасць на шырокіх нівах беларускай культуры „ў сябе і для сваіх“.

Беларуская моладзь у Польшчы можа шмат чаму навучыцца з гэтай кнігі ў галіне самадзейнага тэатра.

Зыгмунт Абрамовіч
(Антось Забель)

Пачатак на стар. 1

ПЯСНЯРКІ З ТАПЧЫКАЛ

агароджай. Мураваная таксама клуня.

Гандзя Баран жыве толькі з мужам. Залічаюцца яны да перадавых гаспадароў вёскі. На сваіх 5 га зямлі атрымоўваюць высокія ўраджаі. Хата ў іх прыгожа ашалёваная, акуратная агароджа, на панадворку шмат белых гусей. Нядаўна Гандзя ўзяла на гадоўлю 20 качак з інкубатара. Гадуюць таксама кароў, свіней і г.д. Пад сельскагаспадарчыя культуры даюць шмат мінеральных угнаенняў.

Ніна Сікора — адна з лепшых гаспадынь вёскі. Гадуе шмат свіней і курэй. Нядаўна прадала ў Орлі 7 парасят. 5 штук пакінула сабе. Добрыя даходы на гаспадарцы далі магчымасць Сікорам пабудаваць вялікі дом з жужлёвых пустакоў. Сын іх Пеця працуе трактарыстам у рашарні ў Бельску.

Ніна Сікора з'яўляецца старшынёю гуртка вясковых гаспадынь, у якім аб'яднаны 32 жанчыны. Дзякуючы намаганням Ніны ў вёсцы паявіўся спажывецкі кіёск.

— Яна ў нас вельмі начальнік, — сказала нам аб ёй Ніна Жменька. Яна выстаралася, каб мы атрымалі насенне малавядомых гатункаў агародніны і кветак, а таксама куранят і качак з інкубатара.

На панадворку ў Ніны Жменькі. Ля трактара яе муж, а ля фурманкі Ніна Жменька.

Гурток КГВ кожны год арганізоўвае курсы. Быў праведзены тут курс пячэння, гатавання, крою і шыцця і іншыя. Кожны курс заўсёды заканчваецца ўрачыстай вечарынай. На адной з такіх вечарын была бібліятэкар — Оля Пракапюк і менавіта яна заахвоціла жанчын да ўдзелу ў конкурсе на „Беларускую песню — 73". Пад яе кіраўніцтвам яны да яго і падрыхтаваліся. Спроба ўдалася, а поспех у конкурсах выклікаў жаданне выступаць на сцэне часцей.

М. Хмялеўскі

Фота аўтара

Новыя клубы „РУХУ"

З кожным годам прыбывае клубаў на вёсцы. Узнікаюць яны ў першую чаргу там, дзе іх асабліва хочуць мець, дзе актыўная моладзь і ў меру добрыя будынкі для такога роду культурных цэнтраў.

На Гайнаўшчыне дзейнічае 26 клубаў „Руху". У пачатку красавіка ў гэтым годзе прадпрыемства „Рух" у Гайнаўцы перанесла свой клуб з вёскі Асоўка ў Макаўку. Тутэйшая моладзь сама адрамантавала былую святліцу. Частку патрэбных грошай зарабіла яна, арганізуючы забавы, а таксама пры рамонце дарог. Пры рамонце святліцовага будынка найбольш грамадска працавалі Пётр Свентахоўскі (старшыня гуртка ЗСМВ), Юрка Ляшчынскі, Юрка Сяткоўскі, Марыся Астапкевіч, Антон Цулепа і іншыя. Асталося толькі памаляваць падлогу і зрабіць перад клубам агародчык з кветкамі. Прыгожа ў макаўскім клубе. Ёсць тэлевізар, столікі, настольныя ігры, свежая прэса, насценгазеты. Клуб добра забяспечаны напіткамі. Кіраўнічкай клуба з'яўляецца выпускніца гандлёвай школы Марыся Астапкевіч.

Зусім новы клуб „Руху" быў адкрыты ў пачатку мая гэтага года ў вёсцы Скупава. Адкрыццё яго збеглася з святкаваннем Дзён асветы, кнігі і друку. Пры рамонце і прыстасаванні будынка на клуб вялікай актыўнасцю выдзяліліся Васіль Русак (старшыня гуртка ЗСМВ), Галіна Такарук, Галіна Паршэнка, Ян Кісялеўскі, Станіслаў Навіцкі, Рышард Кісялеўскі, Ніна Сакоўская, Дануся Кісялеўская і іншыя. Фінансавую дапамогу аказалі гмінныя ўлады ў Нараўцы і мясцовы сельгасгуртóк. У клубе пачала працаваць энергічная дзяўчына Дануся Кісялеўская. Клуб мае новую мэблю, тэлевізар, радыёпрыёмнік з праігрывацелем, грампласцінкі. Моладзь зрабіла багатую і арыгінальную дэкарацыю. Ёсць ужо нават фотагазеткі з жыцця мясцовых гурткоў: ЗСМВ і БГКТ. У клубе працуе аматарскі тэатральны гурток (ставілі „Міхалку"), адбываюцца розныя асветна-культурныя мерапрыемствы — алімпіяды грамадскапалітычных ведаў, святкаванне знамянальных гадавін. Кіраўнік клуба Дануся Кісялеўская вядзе цікавую хроніку, багата ілюстраваную здымкамі. Фотарэпарцёрам з'яўляецца Васіль Русак, а дэкарацыю робяць Ніна Сакоўская і Рышард Кісялеўскі. (ця)

Пачатак на стар. 1

БГКТ у годзе залатога юбілею СССР

усім Савецкім Саюзе, але і на свеце стала пераканаўчым довадам апладатварaючай ролі савецкага ладу ў развіцці культуры і мастацтва ўсіх нацыянальнасцей, уваходзячых у склад СССР.

Навукова-папулярныя сесіі, прысвечаныя 50-годдзю СССР, праведзеныя ў агульнаадукацыйных ліцэях з беларускай мовай навучання, цыкл публікацый аб Савецкім Саюзе на старонках нашага тыднёвіка, конкурсы „Што ведаеш аб СССР?", арганізаваныя ГП БГКТ і рэдакцыяй „Нівы", а таксама ў гуртках нашага таварыства, садзейнічалі пашырэнню зацікаўленасці і паглыбленню знаёмства з нашым вялікім суседам і сябрам. Удзельнікі гэтых мерапрыемстваў выяўлялі глыбокія і ўсебаковыя веды аб СССР, давалі выраз сімпатыі і пашаны да эпахальных здзяйсненняў савецкага народа.

Ва ўрачыстым настроі праходзілі акадэміі і вечарыны, арганізаваныя ў гонар 50-годдзя СССР гурткамі і аддзеламі БГКТ у снежні 1972 г. і студзені 1973 г.

Савецкія песні гучэлі на павятовых аглядах і цэнтральным аглядзе „Беларуская песня — 73", што з вялікім поспехам прайшлі ў вясеннія месяцы гэтага года. Дамінуючае месца ў рэпертуары мінулага сезона самадзейных драматычных калектываў занялі творы беларускіх савецкіх аўтараў. З вялікім зацікаўленнем гледачы сустрэлі п'есы „Трыбунал" А. Макаёнка, пастаўленую калектывамі Міхалова і Вілянова, „Ноч няволі" Б. Сачанкі, падрыхтаваную калектывам з Паўлаў, „Несцерку" В. Вольскага ў выкананні калектыву з Дабраводы і Кляшчэляў і шэраг іншых п'ес.

На спецыяльных конкурсах для школьнікаў на беларускую песню і сцэнічную пастаноўку, арганізаваных ГП БГКТ і куратор'ыяй пад лозунгам 50-годдзя СССР гучалі творы савецкіх кампазітараў і пісьменнікаў. Масавы ўдзел школ у гэтых мерапрыемствах, высокі ўзровень выканання і цёплы прыём равеснікамі і дарослымі гледачамі далі выраз прызнанню не толькі майстэрству юных выканаўцаў, але і высокім мастацкім і выхаваўчым якасцям песенных і сцэнічных твораў для дзяцей і юнацтва, напісанымі савецкімі кампазітарамі і пісьменнікамі.

Савецкі друк, кніга і фільм былі сталай пазіцыяй у культурна-асветнай дзейнасці ўсіх звенняў нашага таварыства. Запачаткаваная Міжнароднай выстаўкай беларускай кнігі ў маі 1972 г. у Беластоку папулярызацыя здабыткаў беларускага друкаванага слова ў гады савецкай улады працягвалася ўвесь год у форме шматлікіх выставак у аддзелах і клубах БГКТ, павятовых і гмінных бібліятэках і значна пашырыла зацікаўленне ў грамадстве і павялічыла кола яго чытачоў.

У шматграннай і плённай дзейнасці ўсіх звенняў Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў адзначэнні залатога юбілею СССР вядучай ідэяй было далейшае ўмацоўванне і паглыбленне брацкай дружбы і еднасці польскага народа з народамі Савецкага Саюза. Гэтая ідэя знайшла поўнае адабрэнне і гарачы водгук у нашым грамадстве.

Мікалай Гайдук

Ці ведаеце, што...

...ў жніўні г.г. насельніцтва СССР дасягне 250 млн. жыхароў.

...211 млн. жыхароў нарадзілася пасля рэвалюцыі.

...121 млн. жыхароў (палова) нарадзілася пасля II сусветнай вайны.

...жанчын у Савецкім Саюзе ўсё яшчэ больш. Складаюць яны 53 прац. усяго насельніцтва.

...Кожныя 10 секунд родзіцца ў СССР чалавек. (аіт)

На нараўскім балоце

Ледзь сонца пакажацца на небе, а ўжо чарада нараўскіх кароў распаўзаецца па балоце, якое распасціраецца ў даліне ракі перад гэтым гістарычным мястэчкам.

Для вока гэта краявід даволі прыемны і жывапісны, але карысці ад яго вельмі мала, а так напраўду, дык тут на вачах усіх прысутных кожны дзень адбываецца яўнае марнатраўства агульнага дабра. На гэтай забалочанай плошчы магла б жа зялёным морам пералівацца трава, сягаючая каровам пад жывот. А цяпер трава і балота перамешана, як нейкае цеста, і далей месіцца безупынку.

Падумайце пра гэта, гаспадары Нарвы!

Тэкст і фота В. Р.

Беларуская літаратура

Нашаніўская пара

ЛІТАРАТУРНАЯ ПУБЛІЦЫСТЫКА — ЧАСТКА V

На старонках „Нашай нівы" атрымалі даволі глыбокую характарыстыку зборнікі прозы Ядвігіна Ш., М. Гарэцкага, Якуба Коласа і зборнік паэзіі К. Буйлы. Крытыкі займаліся аналізам творчасці гэтых аўтараў, характарызавалі персанажы і ідэі, выступаючыя ў іх зборніках.

У „Нашай ніве" за 1914 год (нр. 25) паявіўся артыкул „Васількі", падпісаны ініцыяламі В.Л. Аўтарам гэтага артыкула быў, бадай, Ластоўскі. Публікацыя гэта была прысвечана зборніку прозы Ядвігіна Ш. (Антона Лявіцкага) „Васількі". Крытык прадставіў некаторыя факты жыцця пісьменніка, залічыўшы яго да прагрэсіўнага пакалення гадоў 1880—1890. Прыступаючы да характарыстыкі творчасці Ядвігіна Ш., крытык не згаджаецца з ацэнкай гэтага пісьменніка, зробленай Максімам Багдановічам у артыкуле „Калядная Пісанка 1913". М. Багдановіч назваў Ядвігіна Ш. „чыстакроўным баечнікам". В. Л. лічыць, што такая кваліфікацыя Ядвігіна Ш. не адпавядае яго сапраўдным якасцям. Па думцы В. Л., творчасць Ядвігіна Ш. можна падзяліць „на творчасць для масы" і „крык уласнай душы". „Васількі" — гэта доказ вялікіх магчымасцей аўтара. Апавяданні, увайшоўшыя ў гэты зборнік, адзначаюцца прастатой формы і багаццем зместу. Кніжка Ядвігіна Ш. павінна дайсці да рук як найшырэйшых слаёў беларускай грамадскасці.

У канцы крытык звяртаўся да аўтара, выяўляючы надзею, што ён унясе ў літаратуру яшчэ новыя факты з жыцця. Пры гэтым раіў яму пайсці ў напрамку стварэння повесці і заняцца гістарычнай тэматыкай. „У нас пакуль што няма ні добрай абшырнай повесці, ні гістарычных апавяданняў. Во дарога, якой павінен пайсці".

Даволі цікавай была публікацыя „Рунь", змешчаная ў „Нашай ніве" (1914 г, нр. 39). Аўтар яе Власт — гэта, бадай, той жа Ластоўскі, які падпісаў папярэдні свой артыкул ініцыяламі В.Л. Новая рэцэнзія была прысвечана зборніку апавяданняў Максіма Гарэцкага „Рунь", які вышаў у свет у Вільні ў 1914 годзе. У „Рунь" увайшло дзесяць апавяданняў, у якіх аўтар прадстаўляў розныя аспекты беларускай тагачаснасці. У зборніку гэтым, мабыць, убачыў Власт-Ластоўскі-Верашчака літаратурную рэалізацыю сваіх поглядаў аб патрэбе творчасці з пошукам будучыні. Па думцы Власта, Гарэцкі прамаўляе як чалавек, які мае сілу, як „сын народу", у яго творах дамінуе „не паўсядзённае айканне і не салодзенька-кіслае стагнанне няшчасных людзей..." — творчасць гэта насычана сапраўднымі фактамі і сапраўднымі персанажамі.

Крыху пазней Власт апублікаваў артыкул „Родныя з'явы" („Наша ніва", 1914 г., нр. 41). Артыкул гэты быў прысвечаны зборніку апавяданняў Тараса Гушчы (Якуба Коласа) „Родныя з'явы".

У пачатку артыкула Власт уздыхае да тых часоў, калі Беларусь была творчай інспірацыяй для многіх польскіх рамантыкаў. На беларускай зямлі вырасталі „прарокі слова, а імя ім легіён, і ішлі, ішлі ад нас".

Крытык цешыцца, што ў нашаніўскую пару пачаўся новы этап беларускай літаратуры, літаратуры, звязанай з патрэбамі народу. Крытык гаворыць, што прыклад такой творчасці — „Родныя з'явы" Тараса Гушчы. Галоўнае дасягненне апавяданняў Гушчы заключаецца ў іх вернасці сапраўднаму жыццю Беларусі. Паслядоўны рэалізм характарызуе прозу Гушчы і ў гэтым заключаецца яе істота. Талент пісьменніка звязвае крытык з беларускім народам і цешыцца, што гэты народ здольны вылучыць з сябе такія індывідуальнасці, як Колас. „Запраўды багата душа беларускага народу, калі можа выдаць з сябе такія таленты".

Адной з апошніх рэцэнзій, прысвечаных літаратурным зборнікам, была публікацыя Д. Віндроўскага „Курганная кветка". („Наша ніва", 1914 г., нр. 47). Аўтар рэцэнзіі ахарактарызаваў тут зборнік вершаў Канстанцыі Буйлы, прыпісваючы ім і аўтару радыкальна-рэвалюцыйны характар.

Па сутнасці ўсе ахарактарызаваныя вышэй артыкулы мелі характар рэцэнзіі. Аднак па-за характэрнымі для рэцэнзіі інфармацыямі аб аўтарах і творах знаходзім тут нямала глыбейшых думак аб лёсах беларускай літаратуры, аб яе мінулым, сучасным і будучым.

Гайнавянкі ходзяць да „Практычнай пані"

Цэнтр ВСС „Практычная пані" ў Гайнаўцы вядомы ўсім жыхарам гэтага горада. Дзейнічае ён ад 1967 года. У цэнтры „Практычная пані" можна навучыцца шыць, рацыянальна харчавацца, можна таксама зрабіць модную прычоску, адрамантаваць гадзіннік і г.д. Апрача таго, „Практычная пані" арганізуе розныя конкурсы, як, напрыклад, „Гаспадарым ашчадна — адпачываем культурна" і інш., паказы моды і курсы для жанчын. Усе яны карыстаюцца вялікім зацікаўленнем. Толькі ў першым квартале гэтага года з паслуг „Практычнай пані" скарысталася 8 300 асоб. Добрая праца цэнтра паслуг гэта заслуга яго кіраўніка Аліцыі Янкоўскай і членскага камітэта ў складзе: Галіна Назарка, Тэрэса Рамаactive Раманоўская, Галіна Садоўская, Ірэна Пазэра (старшыня) і Валянціна Мацута.

Варта дадаць, што яшчэ ў гэтым годзе гайнаўскі цэнтр „Практычнай пані" павялічыць асартымент паслуг. Будзе адкрыта новая цырульня і кравецкае прадпрыемства. (ця)

Грамадскі чын жыхароў Паўлаў

Жыхары вёскі Паўлы Беластоцкага павету шырока вядомы сваімі грамадскімі чынамі. У канцы мая гэтага года выканалі яны вялікі грамадскі чын пры рамонце 5 км дарогі Паўлы — Рыбалы. Працягваўся ён 4 дні. Дарогу рамантавала 150 асоб, у тым ліку каля ста асоб з фурманкамі. Да чыну мабілізаваў сваіх аднасяльчан солтыс Васіль Галубоўскі.

Варта дадаць, што за прыкладам паўлаўцаў да грамадскага чыну прыступяць жыхары суседняй вёскі Цялушкі. У будучыні па дарозе Цялушкі — Рыбалы будзе хадзіць аўтобус.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

ФАЛЬКЛОР

ЖАРТОЎНАЯ

Дів-чы-нонь-ко мо-я, чом ты та-ка бе-ла?

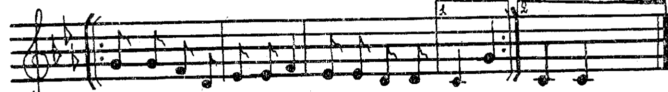

Чы ты ў по-лю нэ бы-ла, чом нэ за-го-рэ-ла -рэ-ла?

— Дівчынонько моя, чом ты така бела?
Чы ты ў полю нэ была, чом нэ загорэла?
Чы ты ў полю нэ была, чом нэ загорэла?
— А я ўполю была, пшэнічэньку жала.
Як сонэчко прыпэкло, у борозне лежала,
Як сонэчко прыпэкло, у борозне лежала,
Ішлі, ішлі чорнозёмці,
Знайшлі дзеўку ў борозёнці.
— Ніц нэ будэ за то мне,
Што лежала ў борозне,
Ніц не будэ за то мне,
Што лежала ў борозне.

Ад Сакоўскай Веры, 1925 года нараджэння, вёска Новакорніна Гайнаўскага павету запісаў 9 мая Мікалай Гайдук. З магнетафоннай стужкі нотны запіс зрабіў Эдуард Гойлік.

Засмечваецца агарод

Днямі наведаў нашу рэдакцыю жыхар Старога Ляўкова Гайнаўскага павету Павел Пякарскі, які паведаміў аб тым, якая крыўда дзеецца яму з боку жыхароў з суседняга жылога блока. Сыплюць яны рознае смецце ля плота, а вецер разносіць паперу па цэлым яго агародзе. На жыхароў блока (з'яўляюцца імі перш за ўсё рабочыя мясцовай керамічнай фабрыкі) няма ніякай рады.

— Можа крытыка ў газеце адменіць суседзяў, — сказаў на развітанне П. Пякарскі. Зусім выпадкова давялося нам праязджаць дарогаю ля фабрыкі, і сапраўды ўбачылі мы засмечаны агарод нашага наведвальніка. Сорам, жыхары блока! Жыць па-гарадскому — гэта не значыць не бачыць крыўды суседа.

(ця)

У кнігарні імпартных выданняў у Бельску-Падляшскім можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Купала Янка, Збор твораў у сямі тамах. Том I, 1972, стар. 534, цана 13 зл. 80 гр.

Юбілейнае выданне твораў вялікага беларускага паэта з нагоды 90-ай гадавіны з дня яго нараджэння. У першы том увайшлі вершы і пераклады гадоў 1904 — 1907.

Дзяргай Сяргей, Выбранае, 1967, стар. 288, цана 10 зл. 40 гр.

Том паэзіі старэйшага сучаснага беларускага пісьменніка, лаўрэата літаратурнай прэміі імя Я. Купалы. С. Дзяргай выступіў у літаратуры ў 1938 годзе, калі яму споўнілася ўжо 31 год і ён меў за сабою доўгі працоўны шлях і багаты жыццёвы вопыт. Паэт вядомы таксама як перакладчык, у тым ліку і твораў польскіх пісьменнікаў на беларускую мову.

Чыгрынаў Іван, Плач перапёлкі, 1972, стар. 312, цана 6 зл. 20 гр.

Першы буйны твор сучаснага беларускага пісьменніка сярэдняга пакалення. З І. Чыгрынавым як дасканалым майстрам беларускай прозы чытач пазнаёміўся па двух зборніках яго апавяданняў „Птушкі ляцяць на волю" (1965) і „Самы шчаслівы чалавек" (1967). „Плач перапёлкі" — гэта патрасаючы вобраз трагічных дзён пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

Дубоўка Уладзімір, Жоўтая акацыя, 1967, стар. 288, цана 6 зл. 80 гр.

Творчасць Уладзіміра Дубоўкі, старэйшага беларускага пісьменніка, першы верш якога паявіўся ў друку ў 1921 годзе, шырока вядома ў Беларусі і па-за яе межамі. Наогул мы ведаем яго як таленавітага паэта і аўтара займальных вершаваных казак. Цяпер жа перад намі не менш цікавая рэч — навукова-прыгодніцкая аповесць для юнацтва „Жоўтая акацыя". У ёй аўтар канцэнтруе нашу ўвагу на пошуках і знаходках юных натуралістаў, іх пашане да прыроды і імкненнях зрабіць яе яшчэ прыгажэйшай.

Кнігарня імпартных выданняў у Бельску-Падляшскім ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем. Затрабаванні кіруйце па адрасу: „Dom Książki", Bielsk Podlaski, ul. Mickiewicza 70, woj. białostockie.

(мг)

Меляшкоўскі каравай

Аматарская пастаноўка сапраўднага вясковага вяселля расславіла ў апошні час вёску Меляшкі ва ўсім беларускім і не толькі беларускім асяроддзі. Не адзін глядач першы раз у жыцці скаштаваў па-дзявочаму чыстае, народнае цеста — каравай.

Мала хто аднак ведае пра тое, як і на штодзень бойкае меляшкоўскае месіва буйна бульгае, падрастае і лепіцца па-новаму, дзякуючы жвавым рукам мясцовых кабетак.

„Расці, расці каравай, цыцаты, бо ляпілі цябе каравайнічкі цыцаты".

Паверце мне, не пустыя гэта словы. Мала ў якой вёсцы так добра гадуюцца дзеці, такой струёю льецца ў іх прагныя роцікі мацярынскае малако. Шыкуцяву можна было б ставіць за прыклад усім гарадскім мацеркам. Новы доказ — адмыслова адгадаваныя хлопцы-блізнюкі, што весела брыкаюць па панадворку. Меркай энергіі гэтых некалькігадовых юнакоў могуць служыць шматлікія гузы ды сінякі, прыдбаныя падчас адкрыўчых вандровак і бітваў, ведзеных за свабоду малога чалавека.

Нездарма штогод у меляшкоўскай школе арганізуецца дзяцінец, які ў працавітую летнюю пару здымае з жаночых плеч найклапатлівейшы цяжар. Вялікая ў гэтым заслуга дырэктара школы сяброўкі Літвінавай. Ды не толькі ў гэтым яе заслуга. Гэтая надзвычай энергічная жанчына — не толькі настаўнік. Яна і дарадчык людзям, і паданне напіша каму трэба, і аматарскім гуртком пакіруе. Яна не толькі жыве ў вёсцы, але жыве яе жыццём.

А новае ўсё лепіцца. Плешчуцца ў мясцовых сажалках карпы, паяўляюцца кожны год новыя гектары плантацый трускалак, хтосьці і сярэбраных мільёнаў завёў (пчол — рэд.), расце безупынна пагалоўе хатняй жывёлы. Дзве сям'і ўжо абзавяліся новенькімі „Масквічамі".

Пэўна, не ўсё яшчэ і тут добра. Буйнае меляшкоўскае цеста, напэўна не без закальца бывае. Былі ў вёсцы чалавечых драмы, вышчарбіла яе некалькі пажараў. Адным словам, розна бывала. Навошта аднак успамінаць дрэннае, калі на дворы вясна і меляшкоўцы дружна думаюць пра новы, лепшы ўраджай.

Ларс,
Беластоцкі павет

Сад і вінаград — парада тым, хто любіць яблыкі

Аднойчы на рынку ў Бельску прадавалі, праўда, вельмі прыгожыя яблыкі, але па 25 злотых за кілаграм. Гэта каштуе столькі, колькі ўвосень адзін прышчэп яблыні ці ігрушы. Калі хочам, каб наша краіна была прыгожай і багатай, таму ўжо цяпер трэба запланаваць асеннюю куплю некалькіх прышчэпаў яблыні, ігрушы, ці чарэшні, адпаведна падрыхтаваць месца пад пасадку гэтых дрэў. Таксама варта падумаць хоць бы пра адзін корч вінаграду. Саджанцы яго можна яшчэ цяпер дастаць бясплатна ў аўтара гэтай інфармацыі, які жыве ў Бельску на вуліцы Ганкі Савіцкай 4. Ён ужо раздаў людзям 857 штук вінаградніку, а яшчэ засталося, каб раздаць, каля 500 штук. Трэба выкарыстаць гэтую магчымасць, а тады пабачыце, як вашы дзеці і ўнукі будуць вам удзячны.

Нестар Перавой,
Бельск

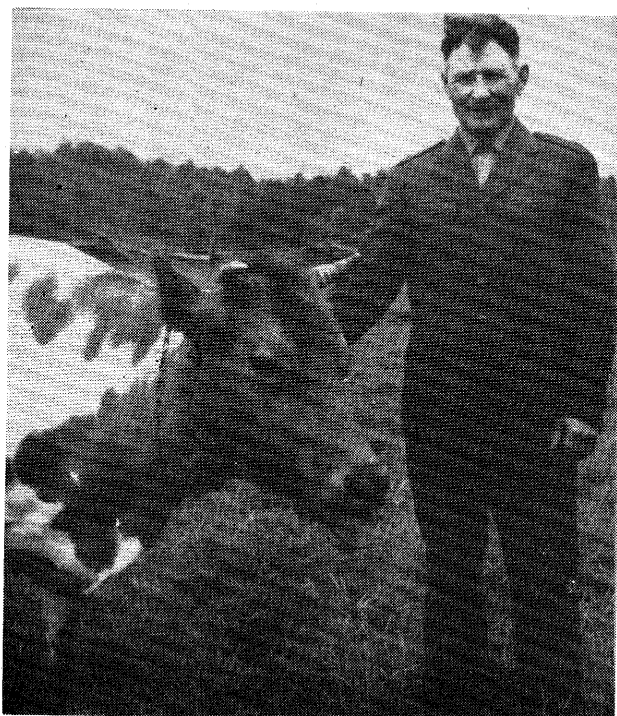

Сцяпан Вэйкоўскі

Адным з лепшых гаспадароў у Нараўскай гміне з'яўляецца Сцяпан Вэйкоўскі з вёскі Адрынкі Гайнаўскага павету. Вядзе ён 9-гектаравую гаспадарку. Займаецца вырошчваннем жыта, аўса і ячменю, а таксама гадуе кароў і свіней. Пад збожжа дае ён дакладна акрэсленыя колькасці мінеральных угнаенняў. Атрымлівае найлепшыя ўраджаі жыта і аўса, а таксама бульбы. У мінулым годзе прадаў ён дзяржаве 1100 кілаграмаў жыта і 4000 кілаграмаў бульбы. У тым жа годзе на пункт скупкі ў Нарве даставіў ён 4 свінні агульнай вагою 1500 кілаграмаў, а ўжо сёлета — 5 свіней.

Сцяпан Вэйкоўскі намераны ў будучыні заняцца гадоўляй кароў, паколькі мае чатыры гектары меліяраваных і загаспадараных сенажацяў. Трымае 6 кароў, але колькасць іх мае намер падвоіць. Ёсць у яго добры кароўнік і новая клуня. Хапае кармоў.

Ужо пару гадоў Сцяпан Вэйкоўскі вядзе доследныя палеткі з аўсом і жытам, а сёлета з бульбай. Мае ён таксама ўзорнае пасбішча, на якім растуць высокаўраджайныя сарты траў.

Дом у Сцяпана Вэйкоўскага мураваны. Пабудаваў ён яго тры гады таму назад. У сярэдзіне дом прыгожа памаляваны, ёсць новая мэбля, тэлевізар. Гаспадар задумаў яшчэ падключыць ваду і абсталяваць ванну.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З БЕЛАРУСІ

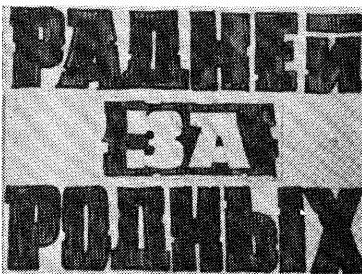

Пачуўшы такое, пашкадуеш, што не ўмееш пісаць вершы. Уздыхнеш, што голас твой не народжаны для песні.

Я сустрэў гэты факт, перачытваючы газетную падшыўку дваццацігадовай даўнасці. „Сялянка вёскі Ліхасельцы Вера Бычок зрабіла высокапатрыятычны ўчынак, узяўшы на выхаванне чацвёра дзяцей-сірот. Маці іх памерла ў 1941 годзе, а бацька не вярнуўся з вайны. У Веры дзеці знайшлі другую маці. Усе сілы і здароўе аддае жанчына на тое, каб выхаваць з іх сапраўдных грамадзян краіны сацыялізму".

З таго часу прайшло два дзесяткі гадоў. Цікава, які лёс Веры і яе дзяцей? Вырашыў: трэба з'ездзіць у Ліхасельцы.

— І ты думаеш, што яна не аддала іх у дзіцячы дом? Наіўны ты чалавек. Каму цікава займацца выхаваннем чужых дзяцей?

Гэта словы скептыкаў. Але яны не ахаладзілі майго запалу, толькі прымусілі мацней задумацца. Вядома, на такі ўчынак здольны чалавек высокай свядомасці, вялікай маральнай стойкасці. Я заўсёды веры, што такія людзі ёсць. Таму без ваганняў паехаў шукаць Веру Бычок.

...Каму даводзілася ехаць са Свіслачы ў вёску Раманаўцы, той, напэўна, заўважыў за Ліхасельцам прыгожую вішнёвую алею, якая вядзе прама да новых дамоў урочышча Ашыўкі. Ідзеш гэтай алеяй і думаецца, што жывуць тут добрыя людзі, калі высадзілі яны саджанцы са свайго саду, каб іх пладамі карысталіся ўсе, хто тут пройдзе.

Тут, на рабоце, я і сустрэў Веру Аляксандраўну. У ботах, у акуратна падагнанай целагрэйцы, яна нагадвала маладцаватага хлопца. Нават здзіўляешся таму, як ідзе ёй мужыцкая вопратка.

— Усё жыццё выконваю мужыцкую работу, вось і касцюм насіць навучылася, — усміхнулася Вера Аляксандраўна.

А пачалося ўсё так. 19 мая 1941 года Осіп Кавалеўскі ішоў на трохмесячную службу ў армію. Нядаўна ў яго памерла жонка, пакінуўшы чацвёра дзяцей — трох дзяўчынак і хлопчыка. Жонка была роднай сястрой Веры Аляксандраўны.

— Ну, Верачка, глядзі малых, я хутка вярнуся, — гаварыў, развітваючыся, Осіп. — Не давай сумаваць ім...

Валя, Зіна, Жэня і Алёша са слязамі ў вачах глядзелі на бацьку.

— Дзеці, — сказала Вера. — Цяпер вы дзеці мае...

І абняла ўсіх адразу.

Праз месяц, у першы ж дзень вайны, Осіп загінуў. Але аб гэтым яны даведаліся толькі праз многа гадоў ад чалавека, які служыў разам з Осіпам на граніцы пад Брэстам.

Вера Аляксандраўна нават і не падумала, каб аддаць на выхаванне аднаго-двух дзяцей, каб аблегчыць сваё жыццё. Яна перш за ўсё пайшла да суседа і папрасіла, каб той навучыў касіць.

А пасля яна заўсёды ездзіла ў пушчу касіць сена, і некаторыя мужчыны нават зайздросцілі, бо не маглі ўгнацца за ёй. А яна, закончыўшы свой пракос першая, заўсёды спяшалася дапамагчы адстаючым.

Ёй было дзевятнаццаць гадоў, і яна не толькі касіла, але і арала, сеяла, убірала і малаціла збожжа. Яна была гаспадаром вялікай сям'і. І ніколі не выходзілі ў яе з галавы думкі пра будучае дзяцей. Ёй хацелася, каб яны былі разумнымі. Ёй хацелася навучыць іх дабраце і працавітасці.

А дзеці падрасталі і ўсё часцей пыталіся, чаму не вяртаецца з вайны іх бацька.

— Усе таты вярнуліся, толькі нашага няма... А вайна даўно скончылася...

І Вера ішла ў ваенкамат, каб яшчэ раз даведацца аб лёсе Осіпа. Хацела верыць у цуда. Але нарэшце прыйшло паведамленне, у якім указвалася месца, дзе ён загінуў.

Трэба было пасылаць дзяцей у школу. І яна купляла кніжкі, сшыткі, алоўкі, радавалася поспехам, перажывала за „двойкі".

Дзеці ёсць дзеці. І ёй давялося зведаць горыч і боль незаслужаных крыўд. Але яна ведала, што яны вырастуць, і тады ўсё зразумеюць, усё ацэняць.

Да яе сваталіся. Але тыя, хто не супроць быў бачыць яе сваёй жонкай, не хацелі выхоўваць чужых дзяцей. А яна не магла кінуць іх...

Але і сёння Вера Аляксандраўна не адзінокая. Кожны год у час водпуску да яе прыязджае Аляксей, афіцэр Савецкай Арміі. Ён паважае і любіць чалавека, якому абавязан сваім жыццём і выхаваннем. Дзяўчаты зусім дарослыя, выйшлі замуж, але і яны не забываюць жанчыну, якая стала для іх радней за родных.

Хто чытаў расказы Горкага пра маці, той, напэўна, памятае словы заваёўніка Цімура, які, марачы захапіць увесь свет, самаўпэўнена гаварыў: „Змагаліся са мной за царствы і гарады, але ніхто і ніколі за чалавека".

Удумваючыся ў гэтыя словы, пачнеш разумець, які вялікі подзвіг здзейсніла Вера Аляксандраўна.

Ул. Малашкевіч

Абеліск воінам-пагранічнікам, гераічна змагаўшымся супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

У ЗДАРОВЫМ ЦЕЛЕ ЗДАРОВЫ ДУХ

ЯК ПАЗБЫЦЦА ПЕРХАЦІ

Многія, на жаль, добра знаёмы з перхаццю (лупежам). Скура галавы становіцца вельмі сухая, а валасы амаль адразу пасля мыцця поўныя дробных белых лусачак. Часамі паяўленне лусачак суправаджаецца свярбеннем галавы. А часамі валасы праз пару дзён пасля мыцця ўжо тлустыя, а луска перхаці лепіцца да іх, і валасы выглядаюць тады кашмарна.

Перхаць, такім чынам, бывае „сухая" ці „тлустая". Тыя асобы, якія хочуць пазбыцца гэтай прыкрай, дакучлівай хваробы, павінны ведаць, што паступаць у абодвух выпадках трэба зусім інакш.

Сухая перхаць выступае тады, калі ў чалавека выдзяляецца замала тлушчу з тлушчавых залоз. Недахоп тлушчу спрыяе таму, што верхні слой скуры адпадае ў выглядзе дробненькіх лусачак, якія брудзяць не толькі валасы, але і вопратку. Пры тлустай скуры верхні слой скуры можа таксама лушчыцца. Але ў гэтым выпадку перхаць выглядае зусім інакш. У выніку празмернай актыўнасці тлушчавых залоз на галаве збіраецца замнога тлушчу, які разам са злушчанай скурай збіраецца на скуры галавы, утвараючы белы лепкі слой, які называецца „тлустай" перхаццю. Калі такія валасы часаць, то перхаць не падае на вопратку, але часткова асядае на грэбені.

Каб пазбыцца „тлустай" перхаці, неабходна галаву мыць вельмі часта (праз кожныя 4—5 дзён) шампонам, прызначаным для тлустых валасоў — „Таро", „Супер — 62", „Шампон для мужчын", „Крапіўны", „Рамонкавы", а ў апошні час вельмі модны шампон „Сільвія". Калі праз два-тры мыцці перхаць будзе выступаць ізноў, трэба прымяніць на працягу дзесяці дзён вадкасць супраць перхаці, якая афіцыяльна носіць такую ж назву. Прэпарат гэты неабходна ўціраць у скуру галавы штодзень вечарам пасля дакладнага мыцця галавы, альбо шчаткавання. Калі і гэта лячэнне не паможа, неабходна параіцца з доктарам-дэрматолагам, паколькі трывалая перхаць можа быць сігналам нейкіх сур'ёзных непарадкаў у вашым арганізме.

Каб пазбыцца „сухой" перхаці, неабходна перш за ўсё таксама мыць галаву адпаведнымі шампонамі. Для сухіх валасоў ёсць спецыяльныя шампоны — „Яечны", „Жаўточны", „Дыяна", „Ляцытынавы", „Халантына". Акрамя таго, можна лячыць валасы, інтэнсіўна масуючы тлустым крэмам „Жэньшэневым". Скуру галавы неабходна змазаць даволі тоўстым слоем крэму і на працягу 15 мінут зрабіць масаж пальцамі, пасля чаго абкруціць галаву нейлонам і тоўстым ручніком (так пасядзець мінут 15, каб крэм дайшоў да глыбейшых пластоў скуры). Пасля гэтага памыць галаву шампонам для сухіх валасоў.

Эскулап

Па дарозе ад станцыі да Берліна ён зноў спыніўся ля паста фольксштурма. Пагаварыўшы з фельдфебелем, обер-лейтэнант высветліў, што ў таго запісаны нумары ўсіх машын, якія прайшлі праз пост да Берліна. Лібель пахваліў яго і спісаў нумары машын, што прайшлі ад станцыі Зосен за паўгадзіны да дванаццаці да дванаццаці трыццаці. Інтуіцыя разведчыка падказала яму, што такі спіс можа спатрэбіцца. Шукаць дык шукаць, па ўсіх правілах.

Праз паўгадзіны Лібель ужо сядзеў у шпіталі ля пасцелі пажылога пана, пра якога гаварыў кандуктар:

— Так, безумоўна, я памятаю афіцэра, сказаў ранены, — ён быў маўклівы. Але я добра памятаю яго твар.

— А што адбылося ў час бамбёжкі? Капітан — мой сваяк, я павінен быў сустрэць яго...

— Вы ведаеце, як толькі пачаўся налёт, я зусім не помню, як апынуўся на насыпе. Потым гэта нага, я паваліўся. А капітан, мне здаецца, пабег далей. Баюся сцвярджаць, але мне памятаецца, ён паехаў на грузавым аўтамабілі. Добра памятаю, што ў бок Берліна.

— Нумар ці колер машыны вы не запомнілі? — спытаў Лібель, дастаючы блакнот.

— Ну, што вы, пан обер-лейтэнант! Ці да таго мне было? Між іншым, вы можаце спытаць дакладней у майго суседа па купэ пана Гарднера, ён жа не быў ранены. Я дам яго тэлефон. Гэта мой добры знаёмы.

Яшчэ праз паўгадзіны Лібель быў ужо на другім канцы Берліна, у раёне Карлсхорст, які моцна разбамбілі. Сярод разбітых кварталаў ён з цяжкасцю адшукаў дом, у якім жыў знаёмы пана ў клетчастым паліто. Ён адседжваўся ў бамбасховішчы пад домам. Гэта быў высокі чырванаваты здаравяка з вялікімі блакітнымі вачыма. „Ну, ты спалохаўся ўжо больш за ўсіх, — падумаў Лібель і, узяўшы здаравяку пад руку, сказаў:

— Я да вас па надзвычайнай справе, пан...

— Гарднер, — гаркнуў чырванатвары.

— Ведаеце, мне трэба высветліць некаторыя акалічнасці гэтай страшэннай катастрофы. Мне рэкамендавалі вас як чалавека з вялікім самавалоданнем. Іншыя зусім разгубіліся ад страху.

— Да вашых паслуг, — пан Гарднер яшчэ больш вылупіў вочы.

— З вамі ў купэ ехаў афіцэр, капітан.

— Зусім правільна.

— Калі пачалася бамбёжка і вы выходзілі з купэ, капітан быў наперадзе вас?

— Вельмі добра гэта памятаю, я ў той момант ніколькі не разгубіўся.

— А затым, у мяне ёсць звесткі, што капітан выбег на шасэ і паехаў да Берліна на спадарожнай машыне...

— Сапраўды так! — Гарднер заківаў галавой. — Ён яшчэ памахаў мне рукой.

— Вы гатовы, калі спатрэбіцца, пацвердзіць гэта?

— Ну, зразумела! Хоць пад прысягай. Я, ведаеце, у той момант пашкадаваў, што ў мяне ў руках не было зброі, я абавязкова збіў бы гэты самалёт, ён ішоў зусім нізка. Шчыра кажучы, калі б не настаялі родзічы, я ніколі не спусціўся б у бамбасховішча. А вось аднойчы...

Лібелю прыйшлося яшчэ чвэрць гадзіны слухаць расказ аб „подзвігах" пана з блакітнымі вачыма. Нарэшце, ён ветліва перапыніў яго:

— Даруйце, пан Гарднер, але мяне чакаюць справы. Я абавязкова заеду да вас яшчэ разок.

Было роўна семнаццаць гадзін, калі Карл Лібель увайшоў ва ўцалелую на рагу аптэку і зняў тэлефонную трубку. Нейкім цудам тэлефон сярод руін яшчэ дзейнічаў.

— Пан падпалкоўнік, я напаў на след. Як з фатаграфіяй або прыкметамі?.. Ах, вось яно што! Ну, будзем спадзявацца. Слухаюся.

Не спяшаючыся, ён выйшаў з аптэкі. Шэры фургон чакаў яго за вуглом. Лібель сеў у кабіну, уключыў запальванне і задумаўся. Такім чынам, пяць гадзін ужо, як Шварцбрука няма сярод жывых, а яго чакаюць і абвер, і СД, і нават штаб сухапутных сіл. Цяпер ёсць сведкі, якія, бадай, пацвердзяць, што капітан Шварцбрук паехаў са станцыі жывым і непашкоджаным.

Клец і Мельцар нервуюцца. Напэўна, на іх націскае начальства. Зразумела, трэба ўлічыць і тое, што паміж абверам, СД і штабам сухапутных сіл пачалася грызня. Кожны з начальнікаў хацеў бы прысвоіць сабе гонар арганізатара аперацыі „Цыклон". План жа распрацоўваўся сумесна, аднак дзяліцца славай яны наўрад ці захочуць.

Якую карысць для справы можна ўзяць з усяго гэтага?

Разведчык адчуў сябе ігракам, якому на шахматнай дошцы даюць магчымасць зрабіць выгадны на першы погляд ход. Але рашэнне яшчэ не прыйшло. Гульня ж ідзе не драўлянымі фігуркамі. Тое-сёе ўжо зроблена. Але гэта яшчэ падрыхтоўка да рашаючага ходу. Пакуль што ён будзе шукаць. Капітан Шварцбрук паехаў у Берлін! Добра. Значыць, не павінна заставацца ніякіх слядоў.

Чалавека ў сталіцы знайсці не так лёгка. Трэба толькі зрабіць так, каб начальства не траціла надзеі, інакш гестапаўцы самі могуць узяцца за пошукі. Ці можна быць упэўненым, што ў Берліне сапраўды ніхто не ведае Шварцбрука? Калі б гэта было так, то тады... Але перш за ўсё — сляды.

Обер-лейтэнант выйшаў з машыны і пачаў разглядаць прабоіну ў кузаве. Але ж не можа ён ажывіць капітана!

ТРЫБУНА чытачоў

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Eroica” (polski), 26—27.VI. „Dziewczyna na miotle” (czeski), 28—29.VI. „Ocalenie” (polski), 30.VI—1.VII.

Нараўка
„Listek figowy” (węgierski), „Hełm Aleksandra Macedońskiego” (radz.), 27.V.—1.VII.

Нарва
„Śledztwo w sprawie obywatela poza wszelkim podejrzeniem” (włoski), „Początek nowego świata” (rumuński), 27.VI.—1.VII.

Чыжы
„Czym mogę służyć” (czeski), „Małżonkowie roku II-go” (rumuński), 27.VI 1.VII.

Арэшкава
„Przygody psa Cywila” (polski), „Morderca jest w domu” (franc.), 30.VI—1.VII.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля
„Czym mogę służyć” (czeski), „Gniewna podróż” (bułg.), 27.VI. —1.VII.

Райск
„Kopernik” (polski), „Zwiadowca” (radz.), 27.VI.—1.VII.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Życie rodzinne” (polski), „Kochany drapieżnik” (radz.), 27.VI. — 1.VII.

Янаў
„Oskarżeni o zabójstwo” (radz.), 27.VI.—1.VII.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Pipi” (szwedzki) 26—27.VI. „Staroświecki dramat” (radz.), 28—29.VI. „Poślizg” (polski), 30.VI—1.VII.

Мельнік
„Mściciel z przeklętej góry” (jugosł.), 26—27.VI. „Małżeństwo” (franc.), 28—29.VI. „Szklana kula” (polski), 30.VI—1.VII.

Мілейчыцы
„Che (Opowiść o Geuvarze” (włoski), 26—27.VI. „Grubasek” (czeski), 28—29.VI. „Poślizg” (polski), 30.VI.—1.VII.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Z tamtej strony tęczy” (polski), „Walter broni Sarajewa” (jugosł.), 27.VI.—1.VII.

Новы Двор
„Kobieta mojego życia” (czeski), „Księżniczka Czardasza” (węgierski), 27.VI.—1.VII.

У СВЕТ

Часам
чужыя нам крылы патрэбны
каб з гнязда выляцець
часам
чужая нам сіла патрэбна
каб у паветры ўтрымацца
часам
сільнай волі нам трэба
каб убачыўшы
што ўжо завысока
смела глянуць на зямлю
часам
і гэта ўсё падводзіць
і валімся
    ляцім
        ўніз...
І зноў падымаемся
ужо асцярожна
ужо па сваіх сілах
ужо многа ніжэй.

Юрка Панасюк
Бельск

КАЛІ?

Калі?
Сонца ўзыдзе раней?
Калі?
Засвеціць ярчэй?
Калі?
Вецер хмары разгоніць?
Калі?
Больш святла прынясе?
Калі?
Свет шырэйшым стане?
Калі?
Загавораць смялей?
Калі?
Адзін другому ў вочы шчыра гляне?
Калі?
Сароміцца перастанем?
Калі?
Кожны шчырым стане?
Калі?
Ніхто ілгаць не будзе?
Калі?
Усе спакойна будзем жыць?
Калі?
Ніхто трывожыць нас не будзе?
Тады,
Як дастанем да сонца рукамі
Як
Разжанем хмары самі.
Як
Ніколі не будзем біцца.
Як
Не будзем сварыцца.
Як
Перастанем хлусіць.
Як
Станем па-іншаму жыць.

Валя Анішчук

— Прашу вас прад'явіць дакументы! — да фургона падыходзіў эсэсаўскі патруль. Двое радавых і рослы ротэнфюрэр у касцы з аўтаматам на грудзях.

Лібель дастаў з кішэні пасведчанне. Унтэр-афіцэр разглядваў яго. Салдаты абышлі машыну, адзін з іх узяўся за ручку дзверцаў кузава.

— Хто вам даў права на вобыск? — рэзка спытаў обер-лейтэнант. — Гэта машына абвера!

Ротэнфюрэр, вяртаючы пасведчанне Лібелю, зірнуў на яго, як на навабранца.

— Мы аглядаем усе машыны без выключэння. Гэты раён аб'яўлен на надзвычайным становішчы, пан обер-лейтэнант! Тут многа разбураных магазінаў, вывозіць адсюль нічога нельга. Мы дзейнічаем іменем фюрэра!

— Хайль Гітлер! — сказаў обер-лейтэнант.

— Хайль! — адазваліся эсэсаўцы.

Лібель усё яшчэ стаяў, загароджваючы сабой дзверцы. Эсэсаўцы нецярпліва пазіралі на яго.

— Вось што, ротэнфюрэр, — сказаў Лібель пасля паўзы. — Я выконваю асобае заданне кіраўніцтва СД і, значыцца, мог бы паслаць вас да д'ябла...

Бамбіза ўзяўся за аўтамат.

— Але я разумею, разбітыя дамы, марадзёрства... У вас таксама служба. Можаце заглянуць у фургон.

Ротэнфюрэр усміхнуўся:

— Вось так яно будзе лепш!

— Ён адчыніў дзверцы і зірнуў унутр. Фургон быў пусты.

Лібель прапанаваў салдатам цыгарэты і паехаў далей. **(Працяг будзе)**

У нас, у Махнатым

У нас, у Махнатым, была сустрэча з рэдактарам „Нівы“. Пасля гэтай сустрэчы мы рашылі напісаць вам пра нашу МБМ. Наша МБМ існуе ўжо 12 год. Мае 18 трактараў і працуе тут 21 чалавек. Кіраўніком з'яўляецца Міхал Кот. Даўней было ў МБМ каля 300 тысяч страт, а цяпер ужо ёсць даход. МБМ у Махнатым знаходзіцца на II месцы ў ваяводстве.

Ноччу стаіць тут сторож, пільнуе трактары і іншыя сельскагаспадарчыя машыны. На пляцы МБМ — лад і парадак. Плугі і іншыя машыны стаяць роўнымі радкамі.

МБМ у Махнатым абслугоўвае дзве вёскі: Махнатае і Дубічы Асочныя. Цяпер вельмі многа людзей працуе ўжо машынамі, а не коньмі.

Міхась Майсеюк і Павел Кот,
Махнатае, Гайнаўскі павет

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

Марыя Максімюк, дачка Ісаака, з Тапароў у Сямяціцкім павеце, не мела дазволу, каб весці матацыкл. Аднак самавольна ўзяла матацыкл ад Казіміра Качара з Мельніка і ў час язды з'ехала на бок і перавярнулася. І сама яна, і яе пасажыр Юзэф Юзвяк пакалечаны былі і адвезены ў бальніцу.

Сардэчныя тайны

Дарагое „Сэрцайка“!

Мне 18 год. Канчаю трэці клас сярэдняй школы. З навукай клопатаў не маю, ацэнкі ў мяне даволі добрыя. Бацькі з гэтага задаволены. Я ў іх адна і мне нічога не бракуе. Толькі вось што: не дазваляюць хадзіць мне з хлопцамі. А мне здаецца, што ў маім узросце гэта справа зусім звычайная. Быў у мяне хлапец, Віктар, які вучыцца таксама ў сярэдняй школе. Пазнаёмілася я з ім на школьнай забаве. Спатыкаліся мы ў горадзе, нават даволі часта. Але бацькі не ведалі аб гэтым, бо я старалася затаіць гэта ўсё перад імі. І калі ішла на спатканне, дык гаварыла, што іду ў кіно, у тэатр, ці знаходзіла мноства іншых прычын, каб толькі вырвацца з хаты і спаткацца з Віктарам. Але скончылася гэта вельмі прыкра. Мо нават не было б столькі непрыемнасцей, каб не адзін выпадак у школе, і да таго ў нашым класе. Дзяўчына з нашага класа зацяжарыла. Вымушана была пакінуць школу, а вакол гэтай справы нарабілася столькі шуму, што ўсе бацькі аб гэтым даведаліся. Пацярпела ад гэтага і я. Аднойчы мама ўбачыла мяне ў парку, калі ішла я з Віктарам, трымаючыся за рукі. Мама падышла, страшэнна злаяла мяне, я ўцякла, і калі здалёк аглянулася, мама штосьці голасна гаварыла Віктару, вымахваючы пры гэтым рукамі. Дома яшчэ накрычала на мяне, прыводзячы шторaз у прыклад гэтую дзяўчыну. Я амаль не адзываюся да бацькоў, а з Віктарам ад таго часу не спатыкаюся. Мне сорамна за мамін паступак, ды і баюся, каб дзе яшчэ мяне з ім не ўбачыла. Я страшна перажываю ўсё гэта. Я нічога дрэннага не зрабіла. Ці ж і я мушу цярпець за дрэнны паступак сяброўкі? Што ты, „Сэрцайка“, на гэта?

Лена з Б.

Лена! Сапраўды, мама твая пастуліла не зусім тактоўна. Парк — гэта не месца на асабістыя парахункі. Але яе паступак можна апраўдаць тым, што была яна пад уражаннем таго непрыемнага здарэння ў вашым класе. І калі ўбачыла цябе з хлопцам, трымаючыхся за рукі, яе нервы не вытрымалі. Але і ты тут не без віны. Чаго ж ты ашуквала матку? Чаму не сказала ёй праўды, што ходзіш з Віктарам, чаму яго ёй не прадставіла, каб маці ведала, хто ён такі. Гэта ж для яе вельмі важна. Ці паступіла маці так ці інакш, адно пэўнае: маці — твой найвярнейшы прыяцель і найлепшы дарадчык, хоча яна толькі твайго дабра. І ты павінна перапрасіць яе, выясніць ёй усё. Маці цябе зразумее.

„Сэрцайка“

Фэстын у Орлі

27 мая 1973 года адбыўся ў Орлі фэстын, на які з'ехаліся людзі з цэлага Бельскага павету. Самае галоўнае, чым цікавіліся людзі — гэта былі спартыўныя спаборніцтвы: футбольны матч, спаборніцтвы пажарнікаў, падыманне цяжараў і перацягванне ліны. На спаборніцтвах выступалі наймацнейшыя людзі з Бельскага павету, у тым ліку і са Спічкаў. Першае, што ўбачылі людзі на фэстыне, гэта спаборніцтвы пажарнікаў з Вулькі Выганоўскай, Маліннік, Рэдутаў і са Спічкоў. Першае месца заваявалі пажарнікі з Маліннік. А другое месца ўзялі Спічкі. Потым адбыліся футбольныя матчы паміж камандамі Орля — Мокрае і Міклашы — Спічкі. Самымі моцнымі камандамі з'яўляюцца каманды з Орлі і Міклашоў. Матчы былі цікавыя, хаця Мокрае прайграла 0:5 а Спічкі — 1:5. Пасля матчаў было перацягванне ліны. Першае месца ў гэтым спаборніцтве заняла Орля. Спаборніцтвы закончыліся падыманнем цяжараў — 17,5 кг адной рукой. Выйграў жыхар Орлі Фурса, які падняў гіру 37 разоў. Другое месца заняў Мікалай Мароз, які падняў гіру 35 разоў, а трэцяе — Сцяпан Мароз, які падняў яе 33 разы. Абодва апошнія са Спічкоў. Як відаць, вялікую ролю ў спартыўных спаборніцтвах адыгралі Спічкі. Пасля спартыўных спаборніцтваў адбылася забава.

Васіль Асеннік,
Спічкі

Аўтарская сустрэча з Янкам Кірызюком

У суботу, 26 мая сярод вучнёўскай моладзі Агульнаадукацыйнага ліцэя з беларускай мовай навучання ў Бельску Падляшскім быў урачысты настрой. У 10 гадзін раніцы прыязджае з Бяшчад на аўтарскую сустрэчу з моладдзю малады паэт Янка Кірызюк.

З кветкамі ў руках сустрэлі яго вучні літаратурнага гуртка са сваім апекуном і выкладчыкам беларускай літаратуры і мовы прафесарам Пятром Анапюком.

У першых словах Янка Кірызюк сардэчна падзякаваў вучням класа II б, якія запрасілі яго на сустрэчу з моладдзю ліцэя.

У час сустрэчы Янка Кірызюк чытаў свае вершы на беларускай дыялектычнай мове яго роднай вёскі Крывяцічы, а таксама на польскай мове.

Вершы вучням ліцэя вельмі спадабаліся. Было многа пытанняў, звязаных з пісаннем вершаў і развіццём беларускай паэзіі ў Польшчы. На ўсе пытанні Янка Кірызюк адказваў. Сустрэча працягвалася каля дзвюх гадзін. На заканчэнне вучаніца класа II б Марыя Свентахоўская і вучаніца класа II ц Крыстына Антыпюк ад імя дырэкцыі школы і ўсіх вучняў падзякавалі Янку Кірызюку за карысную і ўдануо сустрэчу, заяўляючы: „Вашы цудоўныя вершы аб жыцці беларускай моладзі ў Польшчы застануцца назаўсёды ў нашай памяці“. Прасілі таксама, каб паэт Янка Кірызюк наведваў часцей беларускі ліцэй. Янка Кірызюк прыняў наша запрашэнне з вялікім задавальненнем.

Вучні класа II б Агульнаадукацыйнага ліцэя з беларускай мовай навучання ў Бельску Падляшскім.
За вучняў падпісаліся
Міраслава Алесюк, Галіна Грыгарук, Яўгень Дудзіч, Барбара Петручук.

Пётр Бахэнак, Бельскі беларускі ліцэй. Верш „Лес раніцай“ надрукуем. Але чарга ў „Парнасік“ немалая. Ёсць многа такіх аўтараў, якіх яшчэ ані разу мы не друкавалі.

Н. А. Справа, апісаная ў вашай апублікаванай інфармацыі „Нехта спіць“ важная. Мы высока цэнім крытычныя інфармацыі карэспандэнтаў. Але хочам прасіць вас, каб вы сваю інфармацыю папоўнілі канкрэтнымі фактамі, каб ясней паставілі закіды ў нечый адрас. Напішыце.

В. Асеннік, Спічкі. Адзін з вашых папярэдніх вершаў паявіцца ў бліжэйшы час у „Парнасіку“. Давайце больш такіх інфармацый, як пра арлянскі фэстын. Вы пішаце беспамылкова і добрай беларускай мовай. Будзьце нашым пастаянным карэспандэнтам.

О. К., Васількаў. Дарагі чытач, мы друкуем вершы толькі беларускія. Таму ваш верш: „Благодарность красному Городку“, на жаль, не надрукуем.

Міра Лукша, Баравыя. Верш „Няма бяды“ і „Андрэй“ з часам, улічваючы чаргу, надрукуем. Верш „Людзі“ — цікавы па замыслу. Але замнога ў ім паланізмаў. Пастарайцеся яго перапрацаваць.

Мікалай Ілючык, Познанскае ваяводства. Мілы чалавеча, падшукаць камусь жонку і то яшчэ з асобымі вымаганнямі — гэта справа вельмі цяжкая. „Ніва“ не вядзе матрыманіяльных аб'яў. Але даведайцеся ў Варшаве — там ёсць матрыманіяльнае бюро, якое прымае пісьмовыя заяўкі. Паспрабуйце.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Redaguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Niwa”, Skr. poczt. 281, 15-950 Białystok. Telefony: Redaktor Naczelny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicyści 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocznie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł, kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeraty przyjmowane są do dnia 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeraty na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze. Można również wpłaty na prenumeratę indywidualną dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch” w Białymstoku 150-6-161 NBP I OM Białystok. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawiają prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Pozostałe — mające siedzibę na wsi lub w innych miejscowościach, w których nie ma Oddziałów i Delegatur zamawiają prenumeratę za pośrednictwem Urzędów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Konto PKO Nr 1-6-100024. Cena prenumeraty dla zagranicy jest wyższa od prenumeraty krajowej o 40 proc.

BZGraf. Nakład 8069 K-1

РЫЗЫКА

Кукін, пагладзіўшы жонку, якая плакала ў яго на грудзях, расцалаваў развітальна дзетак і сказаў:

— Мне час...

Яшчэ раз з сумам у вачах агледзеўся:

— Шкада. Зусім нядаўна кватэру атрымаў. Так і не пажыў. І наогул я мала жыў.

— А мо, яшчэ і абыдзецца? Мо, толькі перахварэеш? Га-а, Дзміцер?

— Наўрад. Хоць і магчыма. Тады інваліднасці не мінуць. Калі паралізаваным прынясуць, даглядаць будзеш?

— Буду, Дзміцер!

— Тату, а ты не ўсю выпівай, выхлюпні куды-небудзь.

— Нельга, сынку, яшчэ ўспыхне пажар. Ну, мне пара. На ўсялякі выпадак... Калі са мною нешта... Я вас люблю. Не ўспамінайце ліхім словам... Пахавайце ў шэрым, улюбёным маім касцюме. Гальштук каб быў у палоску, але каўнерчык не моцна зацягвайце. Кнігі — дзецям. Сабе выпішы „Сям'ю і школу", цесцю — „Пытанні філасофіі". Цешчы скажы, што я ні ў чым не вінаваты. Яшчэ што? Так... Ты значыць... другі раз... ну... замуж...

— Не пайду, Дзміцер! Адналюбка я!

— Ну, што ж. Калі прыстойны...

— Пайду, Дзміцер, пайду! Як скажаш, так і будзе!

— Ну, бывайце! Эх, мне б там хоць паўгадзіны пратрымацца.

На працы Кукіна ўжо чакалі. Члены прыёмнай камісіі, дырэкцыя, журналісты.

— Таварышы, — урачыста сказаў дырэктар. — Зараз вы пераканаецеся ў якасці гатовых ачышчальных прыладаў нашага нафтаперапрацоўчага завода. Начальнік цэха ачысткі таварыш Кукін на вашых вачах вып'е шклянку той вады, якую мы будзем спускаць у рэчку. І не скрывіцца. Прашу хвілінку ўвагі!

Кукін устаў і пайшоў на шклянку...

Эдуард Угулава

ЦІШЫНЯ

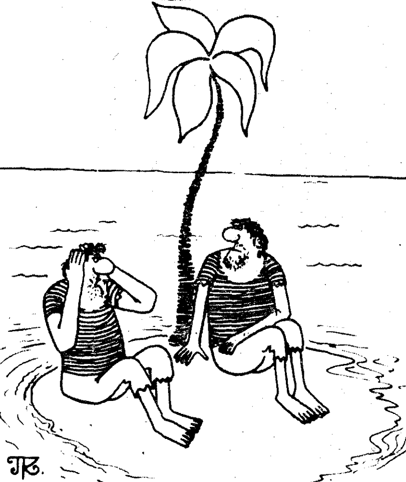

— Калі б ты ведаў, як мяне раздражняе шум прыбою!

СУПАКОЙ

На параходзе ўспыхнуў пажар. Пачалася мітусня, кожны пасажыр, не звяртаючы ўвагі на іншых, імкнуўся выбрацца на палубу. Паніка спынілася толькі тады, калі раздаўся звычны голас: „Панове, супакойцеся! Вады хопіць для ўсіх".

...Ён кінуўся ратаваць патанаючага, ды абмежаваўся тым, што выратаваў сябе.

...Ён з вады выйшаў сухім — прамок на сушы.

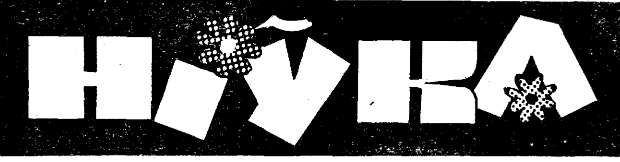

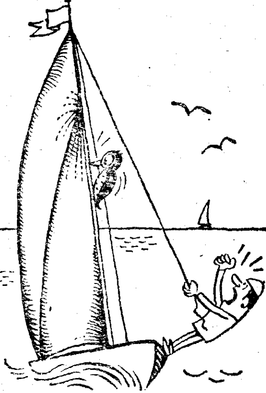

— Кыш! Праклятая птушка!

„Вадалаз"

Раз на трактары з плугамі
Ясь прыпёр суседу з крамы
Халадзільнік. І сусед
Рэч рашыў абмыць як след.

Біў паклоны Ясь бутэлькам,
Насцябаўся ледзь не ў сцельку,
Слоў не можа двух звязаць —
Едзе поле ён араць...

А далей было ўсё проста —
Загрымеў наш дзядзька з моста...
З таго часу ўсе у нас
Клічуць Яся „Вадалаз"...

Уладзімір Захарэвіч

МІНІБАЙКІ

НЕ БУДЗЕ ЯНА СПЯВАЦЬ!

Рак распарадзіўся:

— Каб у мяне ўвесь ставок ахапіць самадзейнасцю!

— А што Рыба будзе рабіць... у самадзейнасці, таварыш Рак?

— Спяваць будзе.

— Ды не будзе яна спяваць, таварыш Рак!

— У мяне будзе. Хопіць мне толькі свіснуць... адразу заспявае.

Як вы думаеце, калі рыба заспявае? Правільна: калі рак свісне.

М. Азаў, У. Ціхвінскі

ЛОРД-ЗАДАВАКА

У свецкім салоне лорд выхваляецца сваім генеалагічным дрэвам. Скептык гаворыць:

— Хутка вы скажаце, што вашы продкі былі ў Ноевым каўчэзе.

— Ніколі ў жыцці! У той час у іх ужо была ўласная яхта.

КУДЫ ЎПУСЦІЎ

На набярэжнай Марселя цераз парапет нахіліўся мужчына і нешта ўважліва разглядае ў вадзе.

— Вы што-небудзь упусцілі? — спачувальна пытае прахожы.

— Так, учора я ўпусціў у Атлантычным акіяне свае акуляры!

— Дык гэта ж Міжземнае мора, чорт вазьмі!

— На самай справе? Без акуляраў так лёгка абазнацца...

АНГЛІЧАНКА

Бура. Шторм. Патанае карабль.

Англічанка падыходзіць да капітана:

— Выбачайце, сэр, дзе тут лодка для некурачых?

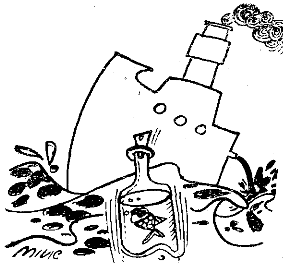

Самаабарона.

— Вось да чаго давяло захапленне майго сына падводным плаваннем!

З ІНДЫЙСКАГА

У вадзе не сварыся з кракадзілам.

*

Дома — леў, а за яго межамі — авечка.

*

Калі ўспыхнуў пажар, позна капаць калодзеж.

*

Сярод сляпых і крывы — прыгажун.

*

Падлізванне — самая ходкая манета.

*

Глупства страху не ведае.

З ТУРЭЦКАГА

Калі Бу Адам быў дзіцём, аднойчы да іх дома падыйшоў падарожны.

— Сын мой, дай мне паесці хоць што-небудзь з таго, што вы елі.

— А што мы елі? — адказаў Бу Адам. — Уначы бацька „з'еў" ад маці многа палачных удараў, а ўдзень я ад настаўніка „з'еў" не менш!

— Ды павялічыць алах ваша харчаванне, — сказаў падарожны і пайшоў.

З АФГАНСКАГА

Нейкі чалавек дружыў з адным скнарам. Аднойчы ён сказаў скнару:

— Я збіраюся ў падарожжа. Пазыч мне сваю палку. Кожны раз, як толькі пагляджу на яе, то абавязкова цябе ўспомню.

Скнара адказаў:

— Калі ты хочаш успамінаць мяне, то лепш калі ў цябе будуць пустыя рукі, таму што кожны раз, як паглядзіш, што ў цябе нічога ў руках няма, абавязкова мяне ўспомніш.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Ніны Іванюк і Ніны Руты з Грабаўца Гайнаўскага павету змяшчаем песню

DO ZOBACZENIA

Bywaj zdrów trzymaj się
Nie zapomnij bracie mnie
Już odpływamy w daleki rejs.
Pokład nasz chwieje się
Kołysanie męczy mnie
Ocean na nas pewnie gniewa się
Do zobaczenia nie zatrzymuj mnie
Do zobaczenia czas pożegnać się.
Napiszę krótki list
Nim odpowiem ci
Ładnie tu czy brzydko
Dobrze czy źle
Czy mam dziewczynę już czy nie
Do zobaczenia nie zatrzymuj mnie
Do zobaczenia czas pożegnać się
Cierpliwie czekaj więc
Wkrótce dowiesz się
Czy ta dziewczyna jest ładna czy nie
Jakie oczy ma czy kocha mnie
Cierpliwie czekaj więc...

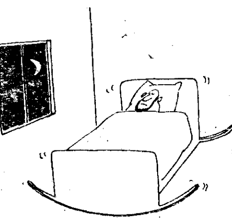

УСЮДЫ ТАЯ Ж

Да адзінокай выспы з апошніх сіл даплывае адзін з пацярпеўшых караблекрушэнне. Яго сустракае жонка, якая выратавалася раней.

— Куды ты прапаў, нягоднік, карабль жа патануў яшчэ ўчора!

ЧАМУ?

На масцік акіянскага лайнера ўбягае ўсхваляваны матрос і крычыць:

— Капітан! Мне здаецца, што наш карабль працякае.

— Чаму ты так думаеш?

— У плавальным басейне акула!

ЗАПІС

Капітан запісаў у суднавым журнале: „Штурман сёння быў п'яны". Праз некалькі дзён дзяжурыў штурман. Ён запісаў у суднавым журнале: „Сёння капітан быў цвярозы".

ВЯРТАННЕ ГАСПАРЫЛЫ

З усіх флібуст'ераў — а гэтым словам называюць піратаў, дзейнічаючых у водах Карыбскага мора, — найбольшай славы дабіўся Хосе Гаспарылья. Кожны год у лютым ён становіцца героем свята ў амерыканскім мястэчку Тампа на заходнім узбярэжжы Фларыды. На гарадской ратушы нават узвіўся замест звычайнага флага „Вясёлы Роджэр" з чэрапам і дзвюма касцямі на чорным фоне. Той самы флаг і на мачце карабля „Хосе Гаспарылья", які пад гарматны гром (выстралы-халастыя) уваходзіць у гавань Тампы. Размахваючы бутафорскімі шаблямі і пісталетамі, „піраты" прыступам бяруць горад.

Немалаважная падрабязнасць — шматлікія флібуст'еры ніяк не нагадваюць кроважэрных піратаў. Гэта дзяўчыны, выбраныя на ролю піратак зусім не за люты выгляд.

Калі гарматы моўкнуць, настае чарга муз. Танцы і весялосць пануюць два дні, якія атрымалі назву „Дзён Гаспарылы". Пасля гэтага карабль адплывае на стаянку да наступнага года.

Поспех фестываля ператварыў імя Гаспарылья ў вясёлую легенду, хоць высадка ў Тампе ў свой час зусім не была спалучана з такой ужо весялосцю для жыхароў.

Часам капітан аказваецца на дне раней, чым карабль.